VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-tartományi bizottsága és a tartományi néptanács lapja

XL. évfolyam, 3334. szám
4 oldal, 20 bani
1955, november 12, szombat

TÁVIRAT

A Román Munkáspárt tartományi bizottságának
ARAD

Micske község egyénileg gazdálkodó és társult dolgozó parasztjai jelentik, hogy a II. pártkongresszus tiszteletére teljesitették őszi vetésterveket.

Toma Ioan, a pártalapszervezet titkára

Vîlcu Ioan, a néptanács elnöke

A szovjet munkamódszerek terjesztése állandó feladat

Amióta pártunk felhivta a figyelmet az uj technika meghonositására és fokozottabb kihasználására, fémipari üzemeink esztergályosai, műszaki vezetői, egyre nagyobb érdeklődést tanusitanak a szovjet fémforgácsolók munkamódszerei iránt. Arra törekszenek, hogy az uj munkamódszerek tervszerű alkalmázásával és kiterjesztésével növeljék a termelékenységet, jobban és olcsóbban termeljenek. Aradváros számos fémipari üzemében, a szovjet fémforgácsolók módszereinek alkalmazása lehetővé tette, hogy a megmunkáló műhelyek dolgozói elegendő alkatrészt biztositsanak a többi osztálynak. Élenjáró esztergályosaink, akik tervszerűen alkalmazzák a Bikov—Bortkievics és Vaszilij Koleszov munkamódszereit, naponta kétszeres normát teljesitenek a „I. Rangheț", „G. Dimitrov" gyárakban, valamint a CFR főműhelyben. A kiváló eredmények azt bizonyitják, hogy a gyorsfémforgácsolást és nagyelőtolásu módszert alkalmazó esztergályosaink eredményesen vették fel a harcot az időfecsérlés ellen, csökkentették a holtidőt a munkában és biztositották az esztergapadok teljesitőképességének kihasználását.

A gyorsfémforgácsolás és a nagyelőtolásu munkamódszerek kiterjesztésében eredményes munkát végeztek egyes üzemek műszaki és ügyviteli vezetői. Idejében gondoskodtak megfelelő szerszámokról, műszaki-szervezési intézkedéseket foganatositottak és idejében beszerezték a szükséges dokumentációs anyagot. Az MTTE körök tagjai pedig az üzemi bizottságok segitségével tapasztalatcseréket szerveztek. Ezeken a tapasztalatcseréken legjobb fémforgácsolóink a gyakorlatban is bebizonyitották a gyorsfémvágás előnyeit.

Egyes üzemeinkben azonban még mindig nem becsülik kellőképpen a korszerű munkamódszereket. Ezért történhetik meg, hogy a megmunkáló műhelyekben a holtidő naponként többszáz órát tesz ki. Nagyrészt ennek is tulajdonitható, hogy egyes ipari egységek, éppen a megmunkáló részlegek miatt a tervet hóvégi rohammunkával teljesitik. Nem egy fémipari üzemben tapasztalható a technika egyoldalu fejlesztése. Egyes vezetők még mindig azt hiszik, hogy iparunk technikai szinvonalának emelését csakis nagyszabásu találmányok, ujitások és uj technológiai folyamatok kidolgozásával érhetjük el. Valóban egy-egy uj találmány, ujitás alkalmazásával többszörösére emelkedik a termelékenység, de nem lehet csak erre szoritkoznunk. Üzemeink vezetőinek nem szabad elfelejteniök, hogy a jól bevált munkamódszerek alkalmazása és tervszerű kiterjesztése egyik fő forrása a termelékenység állandó növelésének. A szovjet munkamódszerek alkalmazásával, egyes esztergályosaink 80—90 százalékkal növelik teljesitményüket különösebb beruházások nélkül.

Nagy hibák tapasztalhatók városunk élelmiszeripari üzemeiben. Igy a sütőipari vállalat egyes egységeiben a multév folyamán bevezették a Vorosin és Zsandarova módszert, a módszerből azonban csak a gyülésen irt jegyzőkönyv maradt meg, a termelés továbbra is ugy folyik, mint a módszer bevezetése előtt. Bár nem azonos, de hasonló a helyzet a cukorgyárban, ahol a Jarovoj módszert használják. Kizárólagosan e módszer használata érdekében a gyár alkalmazta a szükséges személyzetet, azonban elmulasztotta ezeknek az ellenőrzését, pedig a módszer alkalmazása egyáltalán nem nevezhető kielégitőnek, mivel a munkahelyeken nem dolgoznak a módszer szerint. Ugyancsak ebben a gyárban szükséges a Katz-féle szovjet módszer bevezetése, mert az előmeszezés és meszezés a jelenleg alkalmazott technológiai folyamat során nem történik kielégitően. Mégis a gyár müszaki vezetői késlekednek a módszer bevezetésével, bár a szükséges szerelési munkálatokat már a javitások időszakában elvégezték. Bár Szilin szovjet professzor kritikailag elemezte a módszert és rámutatott előnyeire, mégis az aradi cukorgyár müszaki vezetői svéd szakirodalom után igazodnak és a módszer bevezetése késik.

A jól bevált munkamódszerek kiterjesztése érdekében fontos, hogy meggyőzzük a dolgozókat azok hasznosságáról. Legyen mindig kéznél a szakkönyv, amely éppen ezekkel a módszerekkel foglalkozik. De ez még nem minden. Üzemeinkben fokoznunk kell a müszaki propagandát. Népszerüsiteni kell az élenjáró munkások eredményeit, gazdag tapasztalatait. Mozgósitsuk a dolgozókat a müszaki előadások meghallgatására. Ebbe a munkába be kell kapcsolódniok az MTTE körök vezetőinek, tagjainak, a vörös sarkoknak, kluboknak, könyvtáraknak. Ugyviteli és müszaki vezetőinknek harcolniok kell a müszaki propaganda lebecsülése ellen és meg kell teremteniök a feltételeket arra, hogy mestereink, technikusaink, mérnökeink, technológusaink teljes tudásukkal küzdjenek a szovjet munkamódszerek bevezetéséért.

Pártszervezeteinknek most, a párt II. kongresszusa előtt, még többet kell foglalkozniok a szovjet munkamódszerek kiterjesztésével, a dolgozók szakmai, politikai nevelésével. A kommunistáknak a kongresszusi versenyben arra kell mozgósitaniok szaktársaikat, hogy bátran alkalmazzák a nagy termelékenységet biztositó módszereket. Meg kell értetniök a müszaki vezetőkkel, hogy a jól bevált munkamódszerek terjesztése nem kampány, hanem állandó feladat, amely hozzájárul a termelékenység fokozásához, a dolgozók életszinvonalának emeléséhez, ötéves tervünk időelőtti teljesitéséhez.

370 százalék

Már gyermekkorában megismerte az öntőde titkait. Sokszor álldogált édesapja közelében, mialatt az munkáját végezte. Amikor 1944-ben, 13 éves korában Sándor Sándor elhatározta, hogy ő is öntő lesz, ugy érezte, jól választotta meg szakmáját. Soha sem veszti el reá gyakorolt varázsát a folyékony, tüzes vas, amint testet ölt a nagy gonddal elkészitett formában. Van valami varázslatos, meseszerű számára az öntőde levegőjében, ami teljesen lekötö érdeklődését. Ahogyan az a hideg, nyugodt fekete föld találkozik a sistergő „tüzfolyammal", amint az a forró fém igyekszik befurakodni a

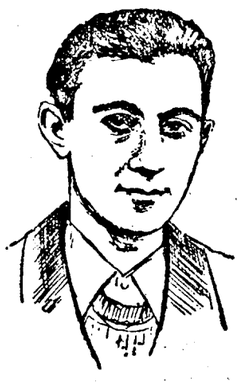

legkisebb hézagba is, olyan az, mintha életre kelteni, felmelegiteni szeretné a földet.

Sándor Sándor egy éve dolgozik a „I. Rangheț" szerszámgépgyár öntődéjében. Az ő szeretettel végzett munkája is hozzájárul ahhoz, hogy a „I. Rangheț" gyárban készitett esztergapadok egyre jobbak legyenek. Az ő figyelő, gondos, őrködő szeme előtt történik a gépalkatrészek első gyártási folyamatának elvégzése. A fiatal öntő csoportja a legjobb az öntődében. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóját is kiváló eredményekkel fogadták. Októberben 370 százalékot teljesitettek.

Emlékgyülés Doftanán

November 10-én volt 15 éve annak, hogy rombadőlt Doftana, a burzsoá-földesuri rendszer gyülöletes börtöne. A beomlott falak 14 hős hazafi életét oltották ki — köztük Ilie Pintilienek, a Román Kommunista Párt Központi Bizottsága tagjának életét is.

A volt politikai bebörtönzöttek és antifasiszta harcosok egyesülete csütörtök reggel emlékgyülést rendezett a Doftanai muzeumban.

Az emlékgyülésen jelen voltak a következő elvtársak: I. Chisinevschi, Gh. Apostol, Mogyorós Sándor, Emil Bodnăraș, C. Pîrvulescu, Th. Iordăchescu, Liuba Chisinevschi, Gh. Florescu, M. Mujic, Gh. Pintilie, M. Rosianu, Sorin Toma, V. Vaida, Gh. Vasilichi, St. Voitec és Zaharia Tănase, Cornel Fulger, az IMSz KB első titkára, miniszterek, a tömegszervezetek vezetői, az RMP Bukarest és Ploiesti tartományi és városi bizottságainak képviselői, volt doftanai bebörtönzöttek, a munkásosztály ügyéért folytatott harc hősi halottainak családtagjai, a felsőfoku pártiskolák hallgatói és végzettjei, ujságirók, valamint bukaresti, ploiesti és cîmpinai dolgozók.

Az emlékgyülést C. Pîrvulescu elvtárs, az RMP KV Politbürójának tagja, a Nagy Nemzetgyülés elnöke nyitotta meg.

C. Pîrvulescu elvtárs beszéde

Tizenöt év telt el azóta, hogy rombadőlt a doftanai börtön, amelynek beomlott falai maguk alá temettek 14 kommunista és antifasiszta harcost, köztük Ilie Pintilie-t, a Kommunisták Romániai Pártja Központi Bizottságának tagját.

A doftanai börtön, közel fél évszázados fennállása folyamán a legjellegzetesebb megtestesitője volt a burzsoá-földesuri rendszer gyülöletének és kegyetlenségének népünk legjobb fiai, a munkás és parasztforradalmárok ellen. Doftana a legborzalmasabb börtönök egyike lett az 1907-es parasztlázadást követő időkben s különösen miután a történelem szinpadán megjelent a dicsőséges Kommunisták Romániai Pártja. A kizsákmányoló osztályok azt a szerepet szánták a doftanai börtönnek, hogy mindenféle provokálásokkal, terrorral, kiéheztetéssel és a testi kinzás más eszközeivel megtörjék a kommunisták és antifasiszták hajthatatlan harci akaratát, mert ők álltak a dolgozó nép társadalmi és nemzeti felszabadulásáért harcoló tömegek élén.

A doftanai börtön ugyanakkor a kommunisták legyőzhetetlen ellenállásának jelképévé, pártunk hősi küzdelmének dicsőséges jelképévé vált. Doftana története élő bizonysága annak, hogy sem a legszörnyübb bestialitással és agyafurtsággal elkövetett testi kinzások, sem pedig az erkölcsi üldözés nem tudta megtörni a kommunisták ellenállását; Doftana élő bizonysága annak, hogy a marxi-lenini párt legyőzhetetlen.

A doftanai kommunisták — élükön Gh. Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica elvtársakkal és más forradalmi harcosokkal, dacolva a vad terrorral és a kiéheztetés politikájával, kádernevelő és káderedző iskolát csináltak a hirhedt börtönből. A Kommunisták Romániai Pártja által mozgósitott széles tömegek pedig mindenkor szolidaritást vállaltak a doftanai bebörtönzöttek hősi harcával.

Ma, tizenöt évvel azután, hogy a börtön a buzsoá-földesuri kormányok doftanai gaztetteinek betetőzéseként összeomlott, szabad országunk dolgozói, akik 1944 augusztus 23-án kezükbe vették sorsuk irányitását, lépten-nyomon látják, hogyan válnak valóra azok a célok, amelyekért oly önfeláldozóan harcoltak a kommunisták. Népünk a bátorság, a harci elszántság, a munkásosztály pártjába vetett bizalom nagyszerű példáját látja a kommunisták harcában, a börtönök falain belül és azokon kivül vivott harcaikban.

Ma, Doftana összeomlásának 15. évfordulóján, népünk kegyelettel adózik a börtön romjai alatt elpusztult 14 vértanu emlékének.

★

A jelenlevők egyperces csenddel adóztak a Doftanán elesett hősök emlékének.

Ezután Emil Bodnăraș elvtárs, az RMP KV Politbürójának tagja emelkedett szólásra.

Emil Bodnăraș elvtárs beszéde

A 15 évvel ezelőtt összeomlott doftanai börtön falai munkásosztályunk és a Kommunisták Romániai Pártja sok hűséges fiát temették maguk alá. Köztük volt a felejthetetlen Ilie Pintilie is, a Központi Bizottság tagja. Bármilyen sulyos volt azonban ez a csapás, nem gyengitette a bebörtözött kommunisták és antifasiszták harcát, — ellenkezőleg: a szolidaritás érzésének ujabb megnyilvánulásait váltotta ki és még határozottabb kiállásra adott alkalmat a párt megbonthatatlan egysége mellett, a párt harcos elszántsága és az ország dolgozó tömegeivel való kapcsolata mellett.

A kommunisták szemében és tudatában Doftana összeomlása — e gyülöletes börtön 43 évi fennállása után — jövőbe mutató jelképe lett országunk akkori egész gazdasági és politikai rendszere köszöbön álló összeomlásának, előrevetette árnyékát ama egész rendszer összeomlásának, amely felépitette Doftanát és annak a célnak a szolgálatába állitotta, hogy bilincsekbe verje a szabadságért és haladásért folyó harcot.

Románia akkori kormányzó osztályai — a burzsoázia és földesurak — az évek folyamán tucatszámra épitették a börtönöket és fogházakat, hogy megvédjék uralmukat. Osztályuralmuk fenntartásához a börtön volt legkedveltebb megtorló eszközük, különösen azóta, amióta a Nagy Októberi Szocialista Forradalom vivmányainak közvetlen befolyására megjelent a Kommunisták Romániai Pártja és mind határozottabban nyilvánult meg a román proletariátus osztályalapokon való megszervezése és forradalmi harca.

A romániai börtönök valósággal kitüntek kezdetlegességükkel és a bennük alkalmazott bánásmód vadállatiasságával. Különösen brutális volt a bánásmód azokban a börtönökben, amelyekben a kommunistákat tartották fogva. De ezek között is páratlanul állt Doftana.

A kommunista és antifasiszta politikai bebörtönzöttek előtt álarc nélkül, osztály-arculatának teljes mezteleségében mutatkozott meg a burzsoázia. A burzsoázia, — amint Marx és Engels irta A Kommunista Párt Kiáltványában — „Az egyéni méltóságot csereértékké alacsonyitotta s a sokfajta pecsétes levelekkel biztositott, jól megalapozott szabadságjog helyére egyet iktatott: a léleknélküli szabadkereskedelmet", és „a burkolt kizsákmányolás helyére a nyilt, szemérmetlen, közvetlen és otromba kizsákmányolást ültette".

1924-ben törvényen kivül helyezték a Román Kommunista Pártot. A román burzsoázia meginditotta a terrort a munkásosztály szakmai és politikai szervezetei ellen. A párt kénytelen volt konspirativ alapon átszervezkedni és mélységes illegalitásba vonulni.

A terror azonban nem törhette meg a kommunisták harci akaratát. A Román Kommunista Párt, a munkásosztállyal és a román nép tulnyomó többségével szemben ráháruló sulyos felelősség tudatában az illegalitás nehéz körülményei között 20 éven át volt a hazánk dolgozó tömegei felszabaditási harcának mozgósitója, szervezője és tényleges vezetője. Ez az alapvető körülmény, az illegalitás megszünésétől kezdve, legitim vezetőként állitotta a munkástömegek élére a pártot, s az általa harcra, majd győzelemre vezetett tömegek bizalommal vették körül és mindenben támogatták.

Noha a sziguranca és a börtönőrök egész gépezete valóságos rendszert alkalmazott a bebörtönzöttek elpusztitására, a párt — ennek ellenére — megtalálta a megfelelő szervezési és harci módszereket, hogy biztositsa a börtönökben sinylődő harcosainak életét és egészségét, megteremtse a politikai és ideológiai szinvonaluk emeléséhez szükséges előfeltételeket és állandóan erősitse harci szellemüket.

(Folytatása a 3-ik oldalon)

Gyorsitsuk meg az őszi munkálatok ütemét

Hét községben, 13 mezőgazdasági társulásban, 24 kollektiv és 2 állami gazdaságban befejezték az őszi vetést. A vetés és a többi mezőgazdasági munka terén elért részeredmények egyáltalán nem kielégitőek. November második harmadába léptünk és az őszi vetési tervet tartományunkban csak 58,5 százalékban teljesitették, az őszi szántást 71,2 százalékban, a betakaritást 91,8 százalékban, az őszi mélyszántást pedig 51 százalékban. Ez a november 10-i helyzetkép, amely a párt, állami és mezőgazdasági szervek, az állami gazdaságok és GTA-k vezetőségének hibáira mutat és nem az „objektiv" tényezőkre, melyek mögé az emlitett szervek nagyrésze elrejtőzni szeretne.

Sok községben, mint például Obesenyő, Valkány, Muszka, Pécska, Magyarpécska, Fenlak, Avram Iancu, Selénd, Máslak, Sistarovat és mások, a termelők alapos mezei munkára való mozgositása helyett sopánkodtak: „Az eső mindent megzavart", „a kukorica későn érett be" és ehhez hasonló kifogásokat tettek.

Már az őszi vetési kampány elején rendelet érkezett, melynek alapján a termelőket arra kell felhivni, hogy abban az esetben, ha az őszi növények későn érnek be, a kalászosok helyére vessék a buzát. Október utolsó napjaiban például Sofronyán elmaradt a vetés, Nica Ioan, a község agronómusa viszont kijelentette, hogy „minden lehetőt megtett".

Számos dolgozó paraszt az elmult napokban Neudorfon, Pélen, Varsándon, Paulison és máshol ugarba, kézzel vetette a buzát. Ezt elkerülhették volna, ha október 20-ig és nem pedig novemberben végzik el a vetést.

Az őszi munkálatok, különösképpen a vetés késését, nagyban befolyásolta a begyüjtő központoknál történő vetőmagcsere is, mert számos helyen tévesen végezték ezt a munkát. Igy például Lippa-, Körös- és Borosjenő rajonokban.

Egyes néptanácsok végrehajtó bizottságai, pártszervezetek és mezőgazdasági szervek önelégültséget tanusitottak ahelyett, hogy a termelők mozgositásával foglalkoznának. Ez a magatartás odavezetett, hogy tartományunkban a vetés napi ütemtervét csupán 50 százalékban teljesitették. Körösrajonon kivül, az elmult két napon a rajonok 60 százalékában teljesitették az ütemtervet. Ezzel magyarázható, hogy november 9-én tartományunk területén a traktorok teljes számának csupán 57,4 százaléka, az igáknak pedig 76,3 százaléka dolgozott.

A rajonokban november 10-ig a szántás-vetés helyzete a következő:

Körösrajonban, mely a mezőgazdasági munkálatokban élenjár, 76.2 százalékban végezték el a szántást és 62,8 százalékban a vetést. A rajonban előrehaladott a mélyszántás és az őszi növények betakaritása.

Gurahoncrajonban befejeződött az ősziek betakaritása. A szántást és a vetést 73,4, illetve 61.7 százalékban, a mélyszántást 45 százalékban teljesitették.

Borosjenőrajonban, annak ellenére, hogy a szántási tervet 75,9 százalékban teljesitették, a vetési tervet csak 60,3 százalékban valósitották meg.

Az ősziek betakaritása befejezéshez közeledik. A mélyszántást 49.9 százalékban teljesitették. A rajonban fokozni kell a traktorok és az igák munkára való mozgositását. November 9-én a rajonban az igáknak csupán 61,2 százaléka dolgozott.

Általában Lipparajonban sok fogat órákat, sőt napokat veszit a munkaidőből az átvételi központokban. Nyilvánvalóan ez is egyik oka annak, hogy a rajonban a szántási tervet csak 70,9 százalékban, a vetési tervet 57,2 százalékban, az őszi mélyszántást pedig 39,6 százalékban teljesitették. Meg kell gyorsitani az ősziek betakaritását is.

Annak ellenére, hogy Aradrajon nagyszámu traktorral és igával rendelkezik, nem használják ki azokat teljes mértékben a szántás-vetésre. Ezért a rajonban csak 64,4 százalékban teljesitették a szántási tervet, 52.2 százalékban a vetési tervet, az őszi mélyszántás tervét pedig mindössze 46,3 százalékban valósitották meg. Az ősziek betakaritását is csak 91,5 százalékban végezték el.

Az eddigi élrajon: Nagyszentmiklós, alaposan elmaradt a mezőgazdasági munkálatokkal. Ebben a rajonban, a lehetőségek ellenére, a szántási tervet csupán 60,1 százalékban, a vetési tervet 47,6 százalékban teljesitették. A rajon hátramaradt az ősziek betakaritásában is, a mélyszántást pedig alig 52,7 százalékban végezték el.

★

Az idő előrehaladt, ami szükségessé teszi a mezőgazdasági munkálatok siettetését.

A párt, az állami és a mezőgazdasági szerveknek, az állami gazdaságok és GTA-k vezetőinek kötelességük mozgositani a termelőket az őszi munkákra. A traktorosoknak, az igáknak teljes munkaképességükkel dolgozniok kell.

Mezőgazdasági dolgozók!

Pártunk II. kongresszusának méltó fogadása, a hektáronkénti terméshozam növelése érdekében fokozzátok a hazafias és szocialista versenyt és minél előbb teljesitsétek az őszi vetési és begyüjtési tervet.

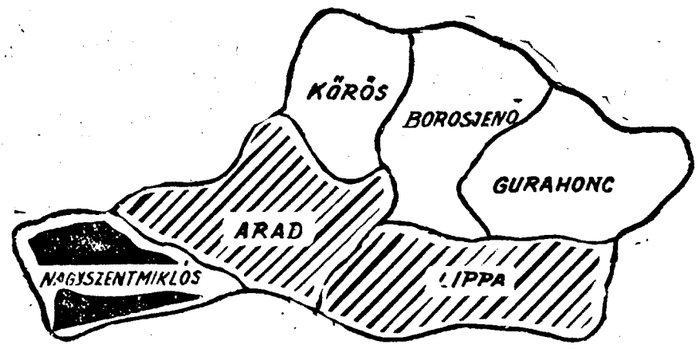

Fehér: előrehaladottabb rajonok. Vonalas: előrehaladott rajonok. Fekete: elmaradt rajon.

Látogatás a tartományi muzeum képtárának „szocialista realizmus osztályá"-ban

Az utóbbi tiz évben a hazánkban végbement társadalmi változások visszhangra találtak a müvészetben is. Képzőmüvészeinknek, akik állandó kapcsolatban állnak a mindennapi élettel, a környező valósággal, sikerült kitartó kereséssel és munkával a szocialista realizmus utjára lépniök. Tevékenységük fő nehézségét az jelentette, hogy hiányzott a nagyméretü, a kollektiv cselekvést vagy lelkiállapotot kifejező kompoziciók hagyománya.

A realista hagyományok folytatói

Aman óta, aki a „Calugareni csatában" a törökök ellen vivott harc fergeteges viharát idézi fel, Grigorescu „Smirdani roham" cimü képe óta, amelyen a hóboritotta mezőn győztesen előretörő katona a nép szabadságvágyát jelképezi; továbbá Bancila és Luchian drámai ereju kompoziciói óta, amelyek az elnyomott parasztok lázadó tömegeit ábrázolják, a román festészet a két világháboru között szinte egyáltalán nem foglalkozott szociális témákkal. A képzőmüvészek főleg egyes mesterségbeli problémák tanulmányozásával foglalkoztak, anélkül, hogy egyensulyt igyekeztek volna teremteni a tartalom és a forma között.

Ennek következtében képzőmüvészeink még a kezdet nehézségeivel küzdenek és a klasszikus román kompoziciók fonalát folytatják ott, ahol az 35 évvel ezelőtt megszakadt. Nem elégednek meg azonban a klasszikus festészet hagyományainak átértékelésével, hanem friss, ujitó szellemet hoznak müvészetükbe, uj tartalmat fejeznek ki uj formában. Kifejezik népünk törekvéseit, a hazánkban kibontakozó uj életet, a szocializmus épitésének nagyszerü folyamatát, a társadalom fejlődését elősegitő erőket.

Az uj festészet főtémája a munka. A képeken visszatükröződik a gyárakban, intézményekben, földeken kibontakozó lendületes alkotómunka. A festmények központi alakja, főhőse a nép, a kommunista, társadalmi életünk központi alakja. A festők alkotásaikban kiemelik a nő szerepét is, aki az uj társadalomban a férfivel egyenrangu és részt vesz az alkotó munka minden ágában. A festők alkotásaiból megismerjük az ifjuságot, amelyet uj viszony füz a munkához és az idősebb nemzedékkel együtt lelkesen küzd az uj élet megteremtéséért.

Népünk harca a szabadságért

Képzőmüvészetünknek másik központi témája a népnek a multban a reakciós erők ellen vivott harca, a forradalmi hagyományok, a történelmi pillanatok felelevenitése, a harcosok ábrázolása, akik életüket a társadalmi haladás szolgálatába állitották. Számos alkotás bemutatja a népnek a fasiszta megszállók ellen vivott harcát, a pártvezette dolgozó nép küzdelmét az illegalitás éveiben.

Az aradtartományi muzeum képtárának 5. és 6. termében kiállitott képzőmüvészeti alkotások, amelyek a szocialista realizmus elvének megfelelően jöttek létre; az emlitett témákkal foglalkoznak. A képtár „szocialista realizmus osztályá"-nak anyaga évről-évre gyarapodik. Az 5. teremben a látogatók figyelmét Miklóssy Gábor „Grivica 1933" cimü kompoziciója köti le. A kiállitott kép a müvész sajátkezü másolata az eredeti müről. Megrázó erővel mutatja be a munkásosztály harcának egyik legdrámaibb pillanatát: Az üzem udvarában álló sztrájkolók csoportja bátran néz szembe a rájá meredő gyilkos puskacsövekkel. A hóra vörös foltokat rajzol a sebesültek vére. Egyesek arcán fájdalom tükröződik, legtöbbjének arca azonban a rettenthetetlen harci vágyat és bátorságot fejezi ki. A müvész nagy hozzáértéssel fejezte ki azokat az érzéseket, amelyek eltöltik a csoport tagjait. Hasonló tárgyu az ifjü Nereuta Vitalie kompoziciója; „A doftanai munkások politikai jogokat követelnek a foglyok számára". A müvész szembeállitja a bebörtönzött társaik számára jogokat követelő munkásokat a börtönőrökkel. A festő drámai erővel, kiegyensulyozott kompozicióval örökiti meg a fegyvertelen munkások bátor magatartása és a börtönőrök arcáról leolvasható kegyetlenség közötti ellentétet.

Ugyanebbe a tárgykörbe tartozik Cornel Baba „Tanulmány az 1907 kompozicióhoz" cimü müve. Baba egyike a legtehetségesebb jelenkori festőinknek. Tanulmányi jellege ellenére az arckép első tekintetre megragad elgondolásának mélységével és alaposságával. A müvész élőteljes realizmussal juttatja kifejezésre a paraszt elkinzottságát, letört, fájdalmas számonkérését. A klasszikus felfogásu, csodálatos egyszerüséggel megalkotott mü mesterien eleveniti meg az akkori idők parasztjának jellegzetes tipusát. Ugyanakkor a plasztikus elemek harmonikus vegyitésével, a tömör tónusok ellentétével, valamint a szinhatások játékával az alkotás a formai tökéletesség magas fokát éri el.

Népünk történelmének kiváló alakjai, akik megértették a nép törekvéseit és a szabadságért vivott harc élére állottak, ugyancsak megelevenednek képzőmüvészeink alkotásaiban. Constantin Baraschi szobrászmüvész Stefan cel Mare, Moldva fejedelmének alakját öntötte bronzba. A magasztos nyugalommal lován ülő fejedelem alakja megtestesiti a török elnyomók ellen küzdő egész kor szabadságvágyát.

Mai életünk megelevenitése

Feier Petru „Elölegosztás a kollektiv gazdaságban" cimü kompoziciója mai életünkből meriti tárgyát. A müvész aradi származásu, városunkban kezdte pályafutását. Emlitett müvében sok melegséggel tolmácsolja azt a derüs, vidám ünnepi légkört, amelyben a bőség és boldogság utjára tért dolgozó parasztok átveszik közös munkájuk gyümölcsét. Victor Jurcă „Növekszik a parasztság jóléte" cimü kompoziciója ugyancsak a falu életéből meriti tárgyát. Azt a fontos szerepet igyekszik kifejezni, amelyet a szövetkezetek a város és falu közötti árucsereforgalom lebonyolitásával töltenek be a falusi lakosság életszinvonalának emelésében.

Cothea Lecca vásznai a természet tájainak vonzó ábrázolásával ragadják meg a néző figyelmét. „Békásszoros" cimü képén a müvésznő reálisan ábrázolja a természetet. Hasonló tónusokban, de még tisztább szinezéssel ábrázolja a „Békási épitkezés" cimü müvében azt a hatalmas méretü munkatelepet, ahol az ember a természet meghóditására törekszik. A képen alkonyati csend honol, a munka láza már alább hagyott, az emberek pihenőre vonultak vissza. Mimi Saraga „Fatönkök eltávolitása a dobresti gátnál" cimü kompoziciójában ugyancsak a természet erőivel harcoló embert mutatja be, aki végül győzedelmeskedik és boldog életet teremt a maga számára. Krausz Tibor „Epit az ifjuság" cimü alkotása a szocializmus épitésében résztvevő dolgozó ifjuság vidámságát, lendületes munkáját ábrázolja. A tágas épitkezőhely utján együtthaladó két fiatal arca lelkesedést, vidámságot, de ugyanakkor kemény elhatározást is tükröz, hogy a megkezdett munkát következetesen végigvigye. Az ujtipusu ember hirnökei ők, annak az uj nemzedéknek, amely megtanulta legyőzni a nehézségeket és örömmel és szenvedéllyel épit.

Alexandru Avramescu „Iljics lámpája" cimü müve kifejező erővel ábrázolja azt a pillanatot, amikor az évtizedekig sötétségbe merült kis parasztházban először gyullad ki a villanyfény és hirdeti felszabadult életünk világosságát. A mü központi alakja az öntudatos, munkája eredményében biztos villanyszerelő. Az öreg anyóka még bizalmatlan, elávült petróleumlámpást tart kezében; a fiatalok arcán azonban öröm, lelkesedés és bizalom tükröződik.

Freiberg György és Bordy András üzemeink életével ismerteti meg a nézőt: „Scinteia-olvasás az üzemben" cimü müvében Freiberg György munkáscsoportot ábrázol; amely a munka megkezdése előtt megvitatja a kül- és belpolitikai élet legidőszerübb kérdéseit. Igen kifejező a kompozició központjában álló öntudatos, értelmes tekintetü munkás, aki magyarázza társának az egyik cikket: Öntudatos, ujtipusu munkás ő; aki cselekvően résztvesz a társadalom életében.

Bordy András „Uj munkamódszer átadása" cimü képe azt a pillanatot örökiti meg, amikor az ujitó a termelékenység növelését elősegitő módszerét mutatja be társainak. A körülállók figyelő, érdeklődő tekintete az ujitó alakjára szegeződik. Arcukon a tanulás vágya tükröződik. A kompozició tiszta, világos szinei derüt, optimizmust sugároznak.

A tartományi muzeum képtárának „Szocialista realizmus osztálya" az évek során ujabb és ujabb értékes alkotásokkal fog gyarapodni. A jelenleg kiállitott müvek is meggyőző, mozgósitó erejü, lelkesitő képet nyujtanak arról az uj életről, amely hazánkban a felszabadulás után kezdődött.

M. F.

Rádióműsor

Szombat, november 12.

BUKAREST I. 5.32: Hirek. 5.52: Román könnyüzene. 6.20: A „Scinteia" vezércikke. 6.35: Román népdalok. 7: Hirek. 7.12: Román szerzők dalai a békeharcról. 7.42: Román népi dallamok. 8.05: Központi sajtószemle. 8.15: Reggeli hangverseny. 9.15: Zene. 9.45: Gyermekek müsora. 10.15: Szovjet zene. 10.40: Szimfonikus hangverseny. 12: Déli hangverseny. 12.55: Hirek. 13.20: A népek dalaiból. 14: Beethoven hangversenv. 14.45: Román esztrád muzsika. 15.30: Hirek. 16: „A párt harcából". 16.30: Szatira és humor. 16.45: Könnyüzene. 17.05: Szimfonikus zene. 17.30: Hirek. 18.15: Előadás a nemzetközi kérdésről. 18.30: Kivánsághangverseny. 18.55: Hirek. 19: Faluradió. 19.30: Esztrád hangverseny. 20.30: Irók a mikrofon előtt. 20.45: Ének. 21: Tánczene. 22.40: Szovjet szerzők müveiből. 23: Hirek.

BUKAREST II. 14.30: Miről ir a „Scinteia"? 14.40: Rádió-kórus. 15: Hirek. 15.05: Bernfeld E. zongorázik. 15.30: Szovjet szerzők operett-zenéjéből. 16: Hirek. 16.30: Tudományos hiradó. 17: Könnyüzene. 17.30: Népzene. 18: Hangverseny. 18.30: Városaink és tartományaink életéből. 19: Tánczene. 20: Rádióujság. 21: A szovjet rádió müsorából. 21.30: Román népzene. 22: Hirek, sport. 22.20: Rubinstein A. zongorázik. 22.54: Tánczene. 0.15: Román népi dallamok.

BUDAPEST (KOSSUTH). 9.10: Táncok. 9.50: Mai operettek. 10.20: Uttörő hiradó. 10.45: A DISZ budapesti együttesének uttörőkórusa énekel. 11: Hirek. 11.10: Zenekari hangverseny. 12.30: A vitamin szerepe és jelentősége a gyógyitásban. Előadás. 12.40: A román rádió énekkara. 13: Hirek. 13.10: Vidám zene. 14: Magyar és bolgár népzene. 14.40: Fuvószenekari hangverseny. 15.15: Tánclépésben a világ körül. 16: Hirek. 16.10: Sziv küldi. 17: Könyv, muzsika, szinház. 17.40: Rácz Aladár cimbalmozik. 18: Hirek. 18.10: Burá Sándor és zenekara játszik. 18.40: Válaszolunk hallgatóinknak. 19: A Mosoly-együttes énekel. 19.20: Az épülő kommunizmus nagy országában. 20.05: Utonutfélen. 20.10: Benjamino Gigli énekel. 21: Esti hiradó. 21.20: Jó nóyettünk! 23: Hirek. 23.15: Tánc éjfélig. 1: Hirek.

BUDAPEST (PETŐFI): 15: Operettrészletek. 16: Katonadalok. 16.20: Az opera mindenkié. Puccini: Pillangókisasszony. 17.20: Tánczene. 18.05: Narancsok, Ifjusági müsor. 18.30: Zenekari dalok. 19: Don Quijote VII. rész. 19.30: Hires előadóművészek hangversenye. 20: Külpolitikai kalauz. 20.10: Sziv küldi. 20.45: A királyné szoknyája. Mese. 21: Schumann és Csajkovszkij kórusmüvek. 21.20: Sporthiradó. 21.40: Részletek Gluck Orpheus cimü operájából. 20.20: Nagy népi zenekarok hangversenye. 22.50: Európa hangversenytermeiből.

Testnevelés és sport

Fejlődő sportélet a 3. sz. középiskolában

Az iskolai sportközösségek keretében alapos sportnevelő munka folyik és az ifju sportolók egy része ezekben a sportközösségekben ismerkedik meg a testedzéssel. Középiskoláinkban nagy sulyt helyeznek arra, hogy megfelelő sportolási lehetőséget biztositsanak a fiatalok számára. Számos kiváló sportoló kezdte sporttevékenységét középiskoláinkban, igy az egykori Magyar Vegyes Liceumból, a jelenlegi 3. számu középiskolából több országos bajnok és sportmester került ki, mint Hoffmann Ágnes, Pongrácz István, Baranyi József, Budacsek János, Heinrich Tamás és mások.

A 3. számu középiskolában különben is nagy gondot forditanak az ifjak sportolási lehetőségeinek biztositására. Az iskola Arad legkorszerübb tornatermét mondhatja magáénak és ezt a tornatermet a közelmultban átpadozták. Az intézet igazgatóságá, élén Schön Istvánnal; a 3. számu középiskola igazgatójával, a legmesszebbmenő támogatást adja meg a testedzés számára.

Nemrég fiatal, lelkes tornatanár került a 3. számu középiskola sportügyeinek élére: Vadász Ernő, az iskola egykori tanulója, aki elvégezte a Testnevelési Főiskolát. Vadász Ernő határtalan lelkesedéssel látott az iskolai sportközösség átszervezéséhez és munkájának máris szép eredményei mutatkoznak.

— Az iskolai sportközösségnek atletikai, torna, kosárlabda, röplabda, uszó, sizö, asztali tenisz és sakk szakosztályában több, mint 120 aktiv sportoló tevékenykedik — mondja Vadász Ernő. — A sportközösség vezetői is a diákok soraiból kerülnek ki és igy a sportolás mellett hozzászoknak a sportügyek vezetéséhez. Amikor átvettem a testedzés irányitását az iskolában, azt tapasztaltam, hogy eddig a sport fejlődése egyoldalu volt és a legnagyobb sulyt a kosárlabdára fektették. Ezt most már megszüntettük és igyekszünk sokoldalu sportolókat nevelni. Máris több sportágban rendelkezünk jóképességü sportolókkal, mint például Anghel Cornelia (torna), Perneki István (atlétika), Zsilinszki Anita (kosárlabda, atlétika); Sajti Árpád, Veres Zoltán (tenisz); Lengyel Zoltán (asztali tenisz) és sokan mások. Ezek a fiatalok nemcsak a sportban élenjárók, hanem a tanulásban is. Ezt ugy értük el, hogy csakis az sportolhat az iskola növendékei közül, aki nem hanyagolja el tanulmányait sem. Nagy ösztönzés ez az iskola tanulói számára; mert hiszen mindenki igyekszik jól tanulni, hogy — sportolhasson.

Megtudjuk még Vadász Ernőtől, hogy az iskola udvarán rövidesen uj kosárlabda-pálya épül, valamint ugrógödröt létesitenek, mindez a „I. Ranghet" gyár támogatásával; amelynek sportolói ezért az iskola tornatermét használják. Más tanintézeteket is segit a 3. számu középiskola vezetősége: a 4. számu leányiskola tornaterme ugyanis nem megfelelő és ezért a leányiskola növendékei számára lehetőséget biztositanak a 3. számu iskola tornatermében való sportolásra.

Az a szeretet és lelkesedés, amellyel az aradi 3. számu középiskolában a sportügyeket irányitják, biztosíték arra nézve, hogy ebből a tanintézetből még számos kiváló sportoló kerül majd ki.

A marosvásárhelyi Locomotiva Aradon

Vasárnap ismét Aradon játszanak „A"-csoportbeli bajnoki labdarugó mérkőzést; ezuttal a jóképességü marosvásárhelyi Locomotiva lesz a textilgyáriak ellenfele. A marosvásárhelyi csapat az elmult vasárnap Bukarestben valósággal kapujához szegezte a bukaresti Progresult és csak két balszerencsés góllal szenvedett vereséget.

Szombaton a nagyváradi Metalul játszik Aradon az aradi Locomotiva ellen és a labdarugó program a következő:

Szombaton, Locomotiva pályán; délután fél 3 órakor: Locomotiva Arad—Metalul Nagyvárad.

Vasárnap délután fél 3 órakor a „December 30" stadionban: Fl. Rosie UTA—Locomotiva Marosvásárhely, előtte háromnegyed 1 órakor: Fl. Rosie UTA—Locomotiva Marosvásárhely (utánpótlás). A „November 7" kupamérkőzések elődöntője: Zabraniban; vasárnap délután 2 órakor: Recolta Nagyszentmiklós—Recolta Zabrani.

Kosárlabda villámtorna

A Metalul „I. Ranghet" sportközösség a II. pártkongresszus tiszteletére kosárlabda villámtornát rendez. Szombaton délután fél 5 órakor a Progresul pályán tartják meg a villámtornát, amelyen 6 csapat részvételére számitanak.

Közlemények

Az aradi Állami Filharmonia szimfonikus zenekara szombaton, november 12-én este 8 órakor tartja szimfonikus hangversenyét: Müsoron: Bach: F-moll hangverseny zongorára és zenekarra; Lipatti: Concertino klasszikus stilusban zongorára és zenekarra; Beethoven: IV. B-dur szimfonia. Vezényel: Boboc Nicolae, zongoraszólót Corneliu Gheorghiu játszik.

*

A „Trustul Lemnului" Arad, az Arad- és Nagyvárad-tartományi erdőkitermeléseihez; a gépesitési munkálatokhoz alkalmaz gépészmérnököket; Ugyancsak alkalmaz képesitett traktorkezelőket. Felvilágositással szolgálnak Arad, Alexandri-utca 1. szám alatt.

A földrajztanitás szerepe a hazaszeretet kialakitásában

Az ujtipusu iskola nem elégszik meg pusztán az ifjuság képzésével, arra is törekszik, hogy olyan tulajdonságokat fejlesszen ki az uj nemzedékben, melyekre szocialista társadalmunknak szüksége van. E tulajdonságok egyike a hazaszeretet.

A tőkés-földesuri Románia iskoláiban is neveltek „hazaszeretetre", „hazafiságra". Ez azonban nem volt igazi hazaszeretet, mert szolgalelküségre, a kizsákmányoló osztályok iránti vak engedelmességre nevelte az ifjuságot, a sovinizmus szellemét oltva beléjük. Mindehhez a szocialista hazaszeretetnek semmi köze. A szocialista hazafiság mentes minden nemzeti elfogultságtól. A szocialista hazaszeretet a haza és a nép iránti szeretetet jelent, jogos büszkeséget népi demokratikus rendszerünk megvalósitásai láttán, a szocialista épitésben való cselekvő és lelkes részvételt. De gyülöletet is jelent a haza bel- és külföldi ellenségeivel szemben, a Szovjetunió és a népi demokratikus országok iránti baráti magatartást és a függetlenségükért küzdő népek harcával való szolidaritást. Iskoláinkban ezt a hazafiságot kell tanulóinkban kialakitanunk.

A szocialista hazaszeretetre való nevelésre a földrajzórák kiválóan alkalmasak. A hazaszeretetre való nevelést a gyermek korával és ismeretei szinvonalával összhangban kell végeznünk. Az elbeszélés, a leirás, a beszélgetés, a szemelvények felolvasása, az összehasonlitás és kirándulás; mind alkalmas arra, hogy tanulóinkban felébressze a hazaszeretet magasztos érzéseit. Eredményesebb lesz ezirányu nevelőmunkánk, ha az elbeszélés tartalma és módja az élmény erejével hat a tanulókra. Ezt ugy érhetjük el, ha az életből olyan anyagot választunk ki, mely érthető a gyermekek számára és érdeklődésükhöz közel áll.

A hazaszeretet érzésének első megnyilatkozásai, melyek a családi és óvodai nevelés eredményei — igen szük kört ölelnek fel tanulóinknál. A tanitónak ezt fokozatosan tágitania kell. A hazaszeretetre való nevelést az alsó osztályokban azzal kell kezdenünk, hogy megismertetjük tanulóinkkal szülőhazájukat, természeti szépségeit, kincseit; a nép és az állam életét. Először helyi, majd országos viszonylatban bemutatjuk hazánk festői tájait, beszélünk országunk vezetőiről, a szocializmust épitő haza élmunkásairól; a haza elhunyt védelmezőiről; a nép ügyéért küzdő hős forradalmárokról. Amikor Bukarestről tanitunk, feltétlenül emlitsük meg az 1933. grivicai sztrájkot és Vasile Roaitát. Amikor a Nyugati-Kárpátokról beszélünk, röviden térjünk ki Avram Iancura, Horia, Closca és Crisan felkelésére, Varga Katalinra.

Rá kell vezetnünk tanulóinkat arra, hogy milyen alapvető különbség van a régi Románia és a mai RNK, valamint a Szovjetunió, a népi demokratikus országok és a tőkés-imperialista országok között. Amikor például a VII. osztályban Erdélyről és a Bánságról tanitunk, párhuzamot kell vonnunk az itt lakó népek felszabadulás előtti és felszabadulás utáni élete között. Fel kell idéznünk tanulóink előtt azokat a szomoru napokat, amikor a burzsoázia — a kizsákmányolás érdekében — egymás ellen uszitotta a románokat és a nemzeti kisebbségeket. Ecsetelnünk kell a régi, nyomoruságos munka- és lakásviszonyokat. Ugyanakkor rá kell mutatnunk arra, hogy a lenini-sztálini nemzetiségi politika alkalmazásának eredményeként hazánkban a nemzeti kisebbségek ma már egyenlő jogokat élveznek a román néppel. S mindezt egészitsük ki azzal, hogy a dolgozók — nemzetiségre való tekintet nélkül — ma valóban hazájuknak tekintik a Román Népköztársaságot. Szántóföldeken, gyárakban, a tudomány, irodalom, müvészet és sport terén; valamint az államvezetésben a román néppel együtt derekasan kiveszik részüket a szocializmus épitéséből.

Amikor a Magyar Autonóm Tartományról tanitunk, meg kell emlitenünk, hogy hazánkban a nemzeti kisebbségek alkotmánybiztositotta jogai a gyakorlatban, az élet minden területén megvalósulnak. Utalnunk kell arra, hogy kormányunk a magyarlakta vidékek gazdasági, kulturális és egészségügyi téren való fejlesztését nagyban elősegiti. S mindezt példákkal támasszuk alá: Ditró-Remetén tejpor- és tejtermékeket késziitő gyár, Gyergyóalfalun lenfeldolgozó üzem; Erdőszentgyörgyön hőerőmü épült. Különböző felsőfoku iskolák létesültek Kolozsváron, Marosvásárhelyen. Röviden párhuzamot kell vonnunk az RNK nemzeti kisebbségeinek helyzete, valamint a kapitalista államokban élő nemzetiségek helyzete között. Mindezt sokszor egy-két kép bemutatásával, vagy rövid ujságcikk elolvasásával hatásosan elvégezhetjük. Ezáltal az ifjak lelkében nemcsak felkeltjük a hazaszeretet érzését, hanem felébresztjük érdeklődésüket is a kapitalista országok dolgozóinak élete iránt. Készittessünk a tanulókkal ilyen, vagy hasonló más kérdéssel kapcsolatban fényképeket, szemléltető eszközöket. Olvassanak a tanulók egy-egy általunk ajánlott könyvet, gyüjtsenek ujságokból adatokat, ismertessék ezeket faliujságcikkben, vagy a földrajzi körben tartott előadásokon.

Mikor hazánk bányaipararól tanitunk; nem szoritkozhatunk a tények megállapitására, hogy népi demokratikus rendszerünkben ennyi tonnával több vasat, ennyi tonnával több szenet termelünk; mint a tőkés-földesuri Romániában. Ez nem elég. Összehasonlitó formában rá kell mutatnunk azokra az okokra, amelyek a többtermelést eredményezik. Ilyen ok többek között a munka iránt tanusitott uj, szocialista magatartás. Rá kell mutatnunk arra, hogy a munka ma becsület és dicsőség kérdése; hogy a munkások és dolgozó parasztok örömmel dolgoznak és termelnek többet, mert tudják, hogy a haszon nem a tőkések zsebébe vándorol, hanem azt az állam különböző formában, a dolgozók élet- és kulturszinvonalának emelésére forditja. Helyes, ha egy-két szóval utalunk például a zsilvölgyi bányászok munka- és lakásviszonyaira a tőkés-földesuri rendszerben, az 1929. évi lupényi sztrájkra. Képeken mutassuk be például az urikányi, petrilai, petrozsényi, vajdahunyadi, resicai uj munkásnegyedeket; kórházakat, klubokat.

Amikor a Prahova-völgyi kőolajvidékről beszélünk tanulóinknak, emlitsük meg az angol, amerikai, francia, holland és német részvénytársaságok kegyetlen kizsákmányolását a felszabadulás előtt, valamint a visszavonuló hitleri csapatok pusztitásait. Igy gyülöletet ébresztünk hazánk volt elnyomóival és kizsákmányolóival szemben. Ugyanakkor emlitsük meg a Szovjetuniótól kapott segitséget, ami lehetővé tette, hogy a termelés ujból meginduljon és messze felülmulja a háboru előttit. Ezáltal a Szovjetunió iránti rokonszenvet ébresztjük fel tanulóinkban.

Észre kell vétetnünk tanulóinkkal: népi demokratikus rendszerünk lehetőséget nyujt arra; hogy tervszerüen alakitsuk át a természetet, ami a dolgozók jobb, szebb és könnyebb életét eredményezi. Ezt az alábbi példákkal bizonyithatjuk: a Prut mocsaras árterülete egy részének lecsapolása; erdőpászták ültetése a Baraganon; homokos talaj megkötése Calafat vidékén, a dunai árterület értékesitése, stb.

A közlekedésről beszélve megemlitjük népi demokratikus rendszerünk megvalósitásait: a Bumbesti—Livezeni-i; a Szolyva—visói uj vasutvonalakat, valamint ezek óriási jelentőségét népgazdasági szempontból.

Rá kell mutatnunk arra, hogy a felszabadulás után a gazdasági élet minden területén milyen szép megvalósitásokkal büszkélkedhetünk: Ilyenek uj hő-, és vizierőmüveink, elsősorban a békási „V. I. Lenin" vizierőmü, a vajdahunyadi vasmüvek, a kaláni félkoksz üzem, a craiovai Electroputere-gyár.

A földrajz tanitása során történelmi nevezetességü helyek is szóbakerülnek. Ilyenkor utalnunk kell a velük kapcsolatos eseményekre, hogy a hazafias önérzet, büszkeség vagy a jogos gyülölet érzését keltsük tanulóinkban. Például amikor a VI. osztályban Bécs kerül szóba, utaljunk Erdély mesterséges kettéválasztására, amellyel a német imperializmus a „divide et impera" elv alapján éket akart verni Románia és Magyarország lakossága közé. Amikor Dél-Afrikáról beszélünk, emlitsük meg a burok hősies harcát az angolok ellen. Az „Afrika" cimü lecke-sorozatban alkalom nyilik arra; hogy Marokkó, Algir, Tunisz és Egyiptom függetlenségi harcairól beszéljünk és rámutassunk az imperialisták elnyomó politikájára. Tanulóink igy jobban tudják majd értékelni hazánk függetlenségét, ugyanakkor a nemzetközi szolidaritást is felébresztjük bennük az elnyomott népek igazságos ügye; felszabadító harca iránt.

„A Magyar Népköztársaság" cimü lecke keretében Debrecen városát emlitve, rá kell mutatnunk a Tudor Vladimirescu hadosztály hősi harcaira, amelyeket a szovjet csapatok oldalán, a hitleri és horthysta csapatok ellen vivott Debrecen és a magyar nép felszabaditásáért.

A hazaszeretetre való nevelésnek nevelőmunkánk fontos részét kell képeznie. Ezt a munkát azonban csak ugy végezhetjük eredményesen, ha önmagunkat ideológiailag és szakmailag állandóan képezzük és figyelemmel kisérjük a napi sajtót, hogy egyetlen fontos belföldi és nemzetközi esemény se kerülje el figyelmünket, amelyet a hazaszeretetre való nevelés érdekében sikerrel felhasználhatunk.

Ulrich István
tanár

Fejezzük be mielőbb az őszi szántást-vetést

A fenlaki GTÁ figyelmébe

A majláti „Petőfi Sándor" kollektiv gazdaságban lassu ütemben halad a szántás-vetési munka. Különösen a buzavetéssel maradtunk el. Ezt a fontos munkát november 3-ig csak 40 százalékban végeztük el.

Kérdésünkre az agrármérnök elvtársnő azt válaszolta, hogy az elmaradás oka részben a kedvezőtlen időjárás, részben pedig a fenlaki gépállomás vezetőségének hanyagsága. A gépállomás vezetősége traktoros brigádot irányitott gazdaságunkba, de a négy traktor közül csak kettő dolgozik rendszeresen, kettő pedig állandóan üzemképtelen. Többször értesitettük a gépállomás vezetőségét erről, de ezideig semmiféle intézkedést sem tettek. Ismertettük a helyzetet az aradrajoni néptanács mezőgazdasági osztályával is és kértük közbenjárásukat, de ott sem találtunk meghallgatásra.

Gazdaságunk földje nehéz talaju, melyet lovakkal csak nehezen tudunk megmunkálni. Kollektivistáink szilárd akarata pedig a bőséges termés biztositása. Ez pedig csak ugy lehetséges, ha idejében végezzük a vetést. Arra kérjük a rajoni néptanács mezőgazdasági osztályát és a fenlaki gépállomás vezetőségét, hogy mielőbb intézkedjenek az itt lévő traktorok üzembehelyezéséről, vagy pedig ujabb traktorokat irányitsanak gazdaságunkba.

Libuš Piroska,
levelező.

A lemaradás alapvető okai

Ebben az időszakban dolgozó parasztságunk legfontosabb feladata az őszi vetési munkálatok mielőbbi befejezése. E feladat teljesitését tartották szemelőtt a nagyőszi „December 30" kollektiv gazdaság tagjai is. A kedvezőtlen időjárás ellenére október végéig már 220 hektáron elvetették a buzát. Az árpa és rozs vetését pedig száz százalékban teljesitették.

A vetési munkálatokban elért eredmények nagyrészt annak tulajdonithatók, hogy a kollektiv gazdaság két mezei brigádja állandóan versenyszellemben dolgozik. A kollektiv gazdaság vezetőtanácsa, Calugaru Petru elnökkel az élen, megteremtette azokat a feltételeket, amelyek a verseny eredményes kibontakozásához szükségesek. Az eredmény eléréséhez nagymértékben hozzájárult a pártalapszervezet, Neagu Gheorghe titkár vezetésével. A titkár rendszeresen tájékoztatja az alapszervezet 32 agitátorát a legidőszerübb kérdésekről. Az agitátorok személyes példamutatással fokozottabb munkalendületre ösztönzik a kollektiv gazdaság tagjait. A kommunisták, mint például Vörös József és Vörös Mihály, akik noha nem dolgoznak a mezei brigádokban, mégis teljes mértékben kivették részüket a vetési munkálatokból.

Nagyősz község egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztjai azonban alaposan lemaradtak a vetéssel. Az előirányzott 260 hektár területből mindössze 132 hektáron vetették el a buzát. Árpából csupán 10 hektárt vetettek a tervszerüsitett 30-ból. Amikor feltettük a kérdést Topila Nicolinnak, a néptanács végrehajtó bizottsága elnökének, hogy mi okozta a lemaradást, a kedvezőtlen időjárásra hivatkozott: „Mindent megtettünk, hogy mielőbb befejezzük a vetést, de az idő nem engedte" — mondotta. A valóság azonban egészen más.

A község egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztjai már két hete csaknem teljesen elvégezték a kukorica törését. Ha a vetést a töréssel párhuzamosan végezték volna, akkor nem maradnak le ennyire. A néptanács végrehajtó bizottsága nem törekedett arra, hogy a néptanácsi képviselők, a mezőgazdasági állandó bizottság, valamint a nőbizottság révén széleskörü mozgósitó munkát fejtsen ki az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok között. Ez az oka, hogy a dolgozó parasztok nagyrésze még semmit sem vetett. Bebizonyosodott az is, hogy akiket mozgósitották a képviselők, azok eredményesen dolgoztak. Farkas Ferenc, a 19. választókerület képviselője több dolgozó parasztot mozgósitott a vetési munkálatok mielőbbi elvégzésére.

A község 33 képviselője közül csak igen kevesen követték Farkas Ferenc példáját. Dobre Elena, Caraban Mihai, Ardelean Ghizela és több más képviselő sem az ülésszakon, sem a dolgozó parasztok mozgósitásában nem vesznek részt. A néptanács végrehajtó bizottságának hibájából sem a nőbizottság, sem a mezőgazdasági állandó bizottság nem tevékenykedik: A nőbizottság az őszi kampány sikere érdekében semmit sem tett. Sádi Anna nőbizottsági felelős, nemcsak hogy nem tart rendszeresen gyülést a nőbizottság tagjaival és nem bizza meg őket konkrét feladatok teljesitésével, de teljesen elhanyagolja a nőbizottság vezetését.

Elégtelen a mezőgazdasági állandó bizottság tevékenysége is. Fenesi Péter, az állandó bizottság elnöke, már több mint két hónapja iskolába ment, de a néptanács végrehajtó bizottsága nem gondoskodott arról, hogy távollétében más képviselővel helyettesitse őt. A mezőgazdasági állandó bizottság, mely 15 tagu kollektivával rendelkezik, csak papiron létezik.

A néptanács végrehajtó bizottságának hibája az is, hogy nem szervezte meg az egymást kisegitő csoportokat, noha tudatában van annak, hogy több dolgozó paraszt nem rendelkezik igával és mezőgazdasági szerszámokkal. Ezek közé tartozik Popa Ioan, Toda Gheorghe és más egyénileg gazdálkodó dolgozó paraszt.

A vetési munkálatokban megnyilvánuló lemaradásért a községi pártalapszervezetet is felelősség terheli, mert nem törekedett a kampány támogatására. Az alapszervezet, melynek Bobojcsov Miklós elvtárs a titkára, bár 33 agitátorral és 11 tagu pártonkivüli aktivával rendelkezik, mégsem végzett kellő felvilágositó-mozgósitó munkát a dolgozó parasztok között.

Ime, ezek azok az alapvető hibák, amelyek a vetési munkálatok lemaradását okozták és nem pedig a „kedvezőtlen időjárás", mint ahogyan azt a néptanács elnöke igyekszik megmagyarázni. Mindebből kitűnik, hogy a nagyőszi néptanács végrehajtó bizottsága nem mozgósitotta kellőképpen az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztokat a vetés idejében való befejezésére. Ugyanakkor a községi pártalapszervezet sem nyujtott konkrét segitséget a néptanácsnak e fontos feladat teljesitésében.

A nagyőszi néptanács végrehajtó bizottságának a szervezési munkában felmerült hibáiból le kell vonnia a tanulságot és arra kell törekednie, hogy a termelők, vetésre kedvező minden napot, minden órát teljes mértékben kihasználjanak. Arra kell törekednie, hogy a kollektivisták példáját a község minden dolgozó parasztja kövesse, mert csakis igy biztosithatja a vetési munkálatok mielőbbi befejezését, csakis igy köszöntheti méltóképpen a II. pártkongresszust.

Hegedüs István

Emlékgyülés Doftanán

(Folytatás az első oldalról)

A börtönökben levő pártszervezetek és az antifasiszta bebörtönzöttek kollektivái az illegalitásban levő pártvezette harc általános frontjának egyik fontos szakaszán állottak. Ezen a szakaszon — a börtönök szakaszán — Doftana központi, vezető helyet foglalt el. Különösen akkor volt ez igy, amikor Gheorghiu-Dej elvtárs vezetésével olyan, magasabbrendü szervezési formákat és akciómódszereket dolgoztak ki, amelyek a börtönöket fokozatosan harci egységekké változtatták, és minden lépés szivósságot, odaadást, fejlett osztályöntudatot és kommunista vasfegyelmet tett szükségessé. A kommunisták politikai egysége és példás erkölcsi és hazafias magatartása fenyegetően, megdönthetetlen itéletként emelkedett a minden rendü és rangu porkolábok fölé, akiknek a korruptsága és erkölcsi züllöttsége hiven tükrözte az általuk akaratlanul is kiszolgált osztály rothadtságát.

A börtönbe vetett munkások, parasztok, haladó értelmiségiek, fiatalok és öregek, minden nemzetiségü férfiak és nők — sokan közülük pártonkivüliek — bizalommal fogtak össze a börtönben levő kommunisták pártszervezetének felhivására és szétzuzhatatlan, egységes csoportot alakitottak. Marx, Engels, Lenin és Sztálin nagy tanitása mindennapi utmutatójukká vált és példájuknak tekintették azoknak a szovjet embereknek a vivmányait, akik minden időkre felszabadultak az embernek ember általi lealacsonyitó kizsákmányolása alól.

A legmélységesebb konspirativitás védelme alatt a kapcsolatoknak megszámlálhatatlan szálai vezettek a börtönök falain át, hozták és vitték a szervezett pártharc egyetlen pillanatra sem szünő érverésének jeleit. A kommunisták által benépesitett börtönök igy valóságos káderiskolákká váltak. Méltán nevezték Doftanát „pártegyetemnek".

Felső pártkádereink nagy többsége megjárta a börtönöknek, elsősorban Doftanának ezt a kemény iskoláját, és megedződött az elkövetkezendő harcokhoz.

A legszigorubb pártfegyelem szellemében nevelt, a marxi-lenini tanok megismerése és megértése tekintetében fejlett politikai és ideológiai szinvonalon álló, a proletárnemzetköziség szellemétől áthatott, börtönökbe és lágerekbe zárt kommunisták rendkivül kombativ és sziklaszilárd erőt képviseltek. A legleleményesebb módszerekkel és technikai eszközökkel fenn tudták tartani a külvilággal való kapcsolatukat, biztositani tudták a bebörtönzöttek tájékoztatását a nemzetközi és a belföldi helyzetről, csakugy mint a párt feladatairól.

Sőt mi több, 1942 és 1944 között a börtönökben és táborokban levő elvtársakkal való kapcsolat döntő szerepet töltött be azoknak a sulyos kérdéseknek a megoldásában, amelyek előtt a párt állott.

1944 április 4-én bekövetkezett Fóris és Kofler áruló csoportjának a párt vezetőségéből való félreállitása. Ez, valamint az uj, ideiglenes vezetőség kijelölése hosszas és rendszeres előkészités eredménye volt a párt vezető kádereinek segitségével. Ők, élükön Gheorghiu-Dej elvtárssal, akit Iosif Chisinevschi, Chivu Stoica és Gheorghe Apostol elvtárs támogatott munkájában, abban az időben börtönökben és lágerekben sinylődtek.

1944 április 4-e után a párt egész akciótervét a párt ideiglenes vezetősége (Constantin Pirvulescu, Emil Bodnaras, Iosif Ranghet) dolgozta ki és hajtotta végre — a Tg-Jiu-i lágerben sinylődő Gheorghiu-Dej elvtárs utmutatásai alapján. Az akcióterv a következő feladatokat foglalta magában: a munkásosztály harci egységének megteremtése, a Román Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt közötti egységfront megteremtése utján; a Nemzeti Demokratikus Front megalakitása és a fegyveres felkelés megszervezése, hogy az országot kiragadjuk a hitlerista Németországgal való áldatlan szövetségből és a Szovjetunió és az Egyesült Nemzetek ellen viselt háboruból.

A romániai proletariátus politikai egysége megteremtésének lényeges feltételeként még a börtönben legapróbb részletig kidolgozták az egységes szakszervezetek megalakitásának tervét. Főleg a börtönökben alakult ki a kommunisták éles harci szelleme, forradalmi, kérlelhetetlensége, a dolgozók belföldi és külföldi elnyomói és kizsákmányolói elleni izzó gyülölete.

Pártunk ma olyan erőt képvisel, amely mögött nemcsak az illegalitás idején elszenvedett nehéz megpróbáltatások állnak, hanem jelentős tapasztalatok is a népi demokratikus állam s a szocialista társadalom alapjainak országunkban való felépitése terén.

A földesurak és kapitalisták egykori Romániájában ma a szocializmust épitjük. Ez a tény visszavonhatatlanul belevésődött országunk fejlődésének történelmébe, akár tetszik ez egyeseknek, akár nem.

A szocializmust munkások, dolgozó parasztok, haladó értelmiségiek, a román népnek s országunk nemzeti kisebbségeinek tulnyomó többsége épiti.

Országunkban a szocializmus a Marx, Engels, Lenin és Sztálin nagy tanitásaihoz hü Román Munkáspárt vezetésével épül, amelyet számtalan szál füz a munkástömegekhez. Ez lényeges és döntő, mert ez szüntelenül biztositja a sikert.

Egységes és hatalmas pártunk most arra készül, hogy a II. pártkongresszuson megvitassa a szocialista társadalom felépitéséhez vezető eredményes munkásság további szakaszának harci terveit. Kétségtelen, hogy összeforrott, sziklaszilárd marxi-lenini vezetésünkkel sikeresen teljesiteni fogjuk a párt iránti kötelességünket.

Mindvégig teljesiteni fogjuk a párt iránti kötelességünket — ezzel rójuk le erről a helyről pártunk nevében kegyeletünket a nagy ügyért elesett hősök emlékének.

★

A jelenlevők elénekelték az Internacionálét, a munkásosztály harci himnuszát.

Az emlékgyülés résztvevői ezután lerótták kegyeletüket a doftanai börtönben elesett hősök temetőjében.

Az RMP KV Politbürójának, az RMP Központi Vezetőségének tagjai és a tömegszervezetek vezetői diszőrséget álltak a siroknál.

Az emlékgyülés résztvevői virágcsokrokat helyeztek el a kommunista és antifasiszta harcosok sirjainál, majd meglátogatták a börtön-muzeumot.

Vállalták, hogy rövidesen befejezik a vetést

Pénteken, november 4-én este a perjámosi kultúrotthonban, a kollektivisták, a mezőgazdasági társulás tagjai és az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok megvitatták az őszi kampány helyzetét, valamint azokat a tennivalókat, amelyek a vetési munkálatok mielőbbi befejezéséhez szükségesek.

A gyülést Lipták János elvtárs, a községi néptanács végrehajtó bizottságának elnöke nyitotta meg; majd Cosor Dumitru, a mezőgazdasági irányitó pont mérnöke részletesen ismertette az idejében történő vetés előnyeit és rámutatott a dolgozó parasztokra háruló feladatokra. Rávilágitott arra, hogy községi viszonylatban, november 4-ig, mindössze 20 százalékban teljesitették a vetést.

— Valamennyien meggyőződhettek arról, — mondotta Cosor Dumitru —, hogy azok a dolgozó parasztok, akik mütrágyát alkalmaztak a föld megmunkálásánál és az első időszakban végezték el a vetést, bőséges termést takaritottak be. Frank János például, aki alkalmazta az agrominimum szabályait, ezévben 3.170 kilós buzatermést ért el 1,20 hektár területen. Ileas Gheorghe egyénileg gazdálkodó dolgozó paraszt, aki az első időszakban vetett, 1750 kilós buzatermést ért el hektáronként.

De nem mondhatjuk ugyanezt — folytatta — azokról a dolgozó parasztokról, akik egyik napról a másikra halogatva a vetést, csupán a harmadik időszakban végezték el. Ezek közé sorolható Prata Victor, aki 850, valamint Iovan Ioan, aki 840 kiló buzát takaritott be egy hektárról. Ezek a példák is bizonyitják, hogy akik idejében vetettek, sokkal nagyobb mennyiségü termést takaritottak be, mint azok, akik csak a harmadik időszakban végezték el ezt a munkát.

Bár az idő előrehaladott, mégis vannak községünkben olyan dolgozó parasztok, akik vetés helyett a kukoricaszár hazaszállitását tartják fontosnak. Többizben rámutattunk arra, hogy a kukoricaszárat rakják kupokba és csak a vetés elvégzése után szállitsák haza.

A beszéd után több dolgozó paraszt szólalt fel és kötelezettséget vállalt, hogy a legrövidebb időn belül elvégzi a vetést. Mladin Ioan egyénileg gazdálkodó dolgozó paraszt vállalta, hogy négy napon belül befejezi a vetést. Visinescu Eugen helyeselte, hogy a szárat kupokba rakják és csak a vetés elvégzése után szállitsák haza, ugyanakkor vállalta, hogy néhány napon belül ő is a földbe juttatja a magot. Paul Iacob, Cojoaca Petru és mások felszólalásukban kifejezték elhatározásukat, hogy minden erejük latbavetésével a vetési munkálatok mielőbbi befejezésére törekednek.

— s — h —

Az agrotechnika alkalmazása — a gazdag termés záloga

Idén a lippai mezőgazdasági társulás tagjai 10 hektár földön termesztettek cukorrépát. A tiz hektár egy tagban fekszik, tehát a talaj és éghajlati viszonyok az egész területen azonosak. A hektáronkénti átlagos termés 16.000 kiló volt.

Ez az átlagtermés sokkal jobb is lehetett volna, ha a társulás minden tagja idejében és jó körülmények között végzi a cukorrépa termesztéséhez szükséges összes munkálatokat, amint ezt például Kerényi Béla elvtárs tette, aki 15 ár földön 4600 kiló termést ért el, ami 30.633 kiló hektáronkénti átlagnak felel meg. Igen jó eredményt értek még el Rotban Gheorghe elvtárs, aki 15 áron 4160 kilót termesztett (27.733 kiló hektáronkénti átlag), Magyari Mihály elvtárs 29 áron 7870 kilót termesztett (27.137 kiló hektáronkénti átlag), Moise Eremia 29 áron 7550 kiló termést ért el (26.037 hektáronkénti átlag). Ezek a szorgalmas dolgozó parasztok azért értek el ilyen kimagasló eredményeket, mert megfelelő időben végezték el a munkálatokat. Az őszi vetést 21—25 centiméter mélyen végezték el és istállótrágyával trágyázták meg a földet. Idejében és jó körülmények között vetettek és megfelelő időben végezték el a legfontosabb munkálatokat.

Eredményes munkájukért szép ellenértéket kapnak: Kerényi Béla 1380 lejt, 37 kiló cukrot és 1600 kiló répaszeletet; Rotban Gheorghe 1248 lejt, 33 kiló cukrot és 1450 kiló répaszeletet; Magyari Mihály 2361 lejt, 61 kiló cukrot és 2754 kiló répaszeletet; Moise Eremia 2265 lejt; 58 kiló cukrot és 2642 kiló répaszeletet.

A társulás tagjai között akadnak azonban még olyanok is, akik nem értették meg a szükséges munkálatok idejében történő elvégzésének fontosságát. Nem tartották be pontosan a cukorrépatermesztés számára szükséges különleges agrotechnikai követelményeket. Kevésbé mély őszi szántást végeztek, elkéstek a vetéssel és kapálással s igy hektáronkénti átlagtermésük alig ért el az 5.500 kilót.

Ezek közé tartoznak Pop Stefan, Elekes Gyula, Cretu Simion és mások, akik 15 árról csak 800—900 kiló cukorrépát takaritottak be.

A fenti eredményekből minden termelő, akár a szocialista szektorhoz tartozik, akár pedig egyénileg gazdálkodik, világosan láthatja, mennyivel növelné a hektáronkénti terméshozamot, ha jobban bizna az agrotechnikában, követné a mezőgazdasági termelésben élenjárók példáját, megfogadná az agronomusok és technikusok tanácsait.

Birul Gheorghe,
a lippai mezőgazdasági irányitó pont vezetője.

Az izmiri nemzetközi vásárról

— Beszélgetés Botos Andrással —

Háromórás beszélgetésünk alatt ugy hallgattam Botos Andrást, mint egy gyermek az ezeregyéjszaka meséit, amint egy idegen ország népének életéről, szokásairól, küzdelmeiről és a jobb életért vivott harcáról beszélt.

Harmadszor kisérte el a nemzetközi vásárra Botos András technikus a „I. Ranghet"-gyárban készült esztergapadokat. Kétizben Lipcsében, idén pedig a törökországi Izmirben járt. Julius 26-án találkoztak a román küldöttek Bukarestben, ahonnan repülőgépen utaztak Bulgária fővárosáig, Szófiáig. Egy délutánt töltöttek itt. Megkoszorúzták Dimitrovnak, a nagy bolgár hazafinak bebalzsamozott holttestét, majd a városban sétáltak. Este vonatra ültek és Törökország fővárosáig vasuton utaztak, Isztambulban gépkocsival cserélték fel a vonatot. Rövid utat tettek csak meg, amikor a szárazföldbe benyuló tengeröblön keresztül hajóval kellett áthaladniok. Amikor Izmirbe érkeztek, még alig pirkadt az ég. A nap akkor vetette első pillantását a tenger tükrébe. A kékvizü tenger csodálatosan szép látványt nyujtott, de már a kora reggeli órákban elviselhetetlen volt számukra a hőség. Rövidesen valamennyien karjukon vitték kabátjaikat. Botos András a többi Európából érkezett vendéggel együtt nagy érdeklődéssel nézett körül a távoli ország e városában. A mienktől eltérő szokásaik, viseletük és az ottani éghajlatnak tulajdonitható növény- és állatvilág lekötötték érdeklődésüket. Nagy hatást gyakorolt rájuk a pálmaligetek gyönyörü látványa, a fügéktől roskadozó fák.

Képünk az Izmir-i kulturparkot ábrázolja. A képen látható épületben helyezte el termékeit a Román Népköztársaság is.

— Augusztus 20 és szeptember 20 között rendezték meg az idei nemzetközi vásárt. A megnyitóig a kiállitás vezetői a csarnok előkészitésével foglalkoztak. A város belsejében elterülő gyönyörü parkban rendezték be a kiállitási csarnokokat. A park délszaki növényzetével valósággal elragadó s elég csupán annyit megemlitenünk, hogy a park bejáratát egy tizenöt-tizennyolc méteres pálma fasor képezi: Citromillat tölti meg a levegőt és a gyümölccsel teli fügefák az európai ember szemének elragadó látványt nyujtanak.

— Nem láttam Izmirben egyetlen kályhát sem, — mondja Botos András elvtárs. — De azért nem fáztunk — füzi hozzá mosolyogva.

— A megnyitón megjelent az izmiri polgármester, ő vágta el a román nemzetszinü szalagot a román csarnok bejáratánál. Azután megkezdődött a látogatás, a szemlélődés. A nagy hőség miatt este hattól éjszaka 12 óráig tartották nyitva a pavilonokat. Naponta 3.800—4.000 ember látogatta a Román Népköztársaság által kiállitott tárgyakat.

Botos András elmondja, hogy az aradi „I. Ranghet" gyárban készült termékek megállták helyüket nemzetközi viszonylatban is. Emellett Bukarest, Resica, Sztálinváros, Nagyvárad és országunk többi nehézipari központjában készült villanymotorok, gyalu-, furó-, köszörü- és mezőgazdasági gépek, gépkocsik, traktorok is tanubizonyságot tettek nehéziparunk fejlődéséről. A hazánkban készült gépek nemcsak a törökországiak elismerését vivták ki, hanem valamennyi ország képviselői elismeréssel nyilatkoztak róluk.

— Visszautazásunk nem kevésbé volt kellemes, mint első utunk Törökország felé — mondotta Botos elvtárs. — Egy hetet töltöttünk Isztambulban. A 24 órás hajóut után a török fővárosban ujabb nagyszerü látványosságok vártak reánk. A város többszázéves templomaival, müemlékeivel azelőtt soha nem látott csodás látványt tárt elénk. A cölöpökre épült városrész, a kétfelé váló hid, amint hajónknak utat nyitott, olyan emlékeket jelentenek számomra, amelyek sokáig felejthetetlenek maradnak.

Gáll Magda

Felelőtlen nyilatkozatok felelős tárgyalások küszöbén

— A PRAVDA cikke —

MOSZKVA. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

A Pravda Megfigyelő tollából az alábbi cikket közli:

A négy hatalom kormányfőinek genfi értekezletén megállapitott irányelvek alapján a Szovjetunió, az USA, Anglia és Franciaország külügyminisztereinek a közeljövőben meg kell vizsgálniok, hogy — amint az irányelvek kimondják, — „a négy hatalom kormányai milyen más érdemleges akciókat kezdeményezhetnének a leszerelés kérdésében."

A népek azt várják, hogy ezuttal konkrét akciókat inditsanak egy olyan megegyezés létrehozása érdekében, amely valóban a fegyverzet csökkentését, az atomfegyver eltiltását és a szükséges nemzetközi ellenőrzés létrehozását tartja szem előtt. Mindenki tisztában van azzal, mennyire fontos, hogy e nagyjelentőségü kérdésekkel kapcsolatos vita minél eredményesebb legyen.

És ime, abban a pillanatban, amikor a négy hatalom külügyminiszterei rá akarnak térni a leszerelés kérdésének megvitatására, az Amerikai Egyesült Államok egyes magasrangu katonai parancsnokai egymásután tesznek nyilatkozatokat, amelyekben nyiltan állástfoglalnak... a fegyverkezési hajsza további fokozása mellett. Ugyanakkor a „hidegháboru" módszereit alkalmazva azzal kérkednek, hogy ilyen meg olyan tömegpusztitó fegyverekkel rendelkeznek és követelik e fegyverek további tökéletesitését.

Donald Quarles, az USA légügyi minisztere, az atomfegyver közismert hive, november 6-án félreérthetetlenül fenyegetni merészelte a Szovjetuniót. Abban az igyekezetében, hogy megfélemlitsen valakit, kijelentette, hogy az Egyesült Államok olyan atomerővel rendelkezik, amellyel elpusztithatná a „kommunista Oroszországot." Ezután ecsetelni kezdte a távirányitott lövedékek „borzalmas lehetőségeit"; nyilvánvaló élvezettel hangsulyozva, hogyan „röpülhetik át az óceánt" ezek a lövedékek és mint mondotta, milyen „halált és pusztulást hozhatnak a védtelen lakosságra."

Minthogy azonban valószinüleg megérezte, hogy egy olyan fegyver felelőtlen dicsőitése, amely — mint tudjuk — nemcsak egy irányban, hanem mindkét irányban átrepülheti az óceánt, természetszerü megbotránkozást kelt az egész földkerekségen, Quarles sietett hozzátenni, hogy az amerikai légierő „a béke erős támasza" kell, hogy legyen.

Nyilvánvaló, hogy az ilyen „elméletek", amelyek szerint a haláthozó fegyverkezési hajsza „atomegyensuly"-t teremtene és „biztositaná a békét", csak a legegyügyübb emberek félrevezetésére szolgálhatnak. Senkisem tudhatja jobban, mint éppen Quarles, hogy mit jelentene nemcsak más országoknak, hanem az Egyesült Államoknak is egy olyan háboru, amelyben felhasználnák azokat a tömegpusztitó fegyvereket, amelyeknek — pozicióival összeegyeztethetetlen meggondolatlansággal — ilyen reklámot csap.

(Folytatása a 4-ik oldalon)

A négy hatalom külügyminiszterei genfi értekezletének munkálatai

V. M. Molotov beszéde a november 9-i ülésen

Elnök Ur, Uraim!

Azt hiszem helyes volna összességében válaszolnom azokra az észrevételekre, amelyeket Mac Millan, Dulles és Pinay ur a főbb kérdésekre vonatkozólag tettek.

Itt vannak előttünk a kormányfők irányelvei és felül kell vizsgálnunk, vajon helyesen követjük-e vagy sem ezeket az irányelveket. A szovjet küldöttség teljesen méltányosnak tartja, hogy így vessük fel a kérdést. Ugyanakkor egyet kell értenünk abban is, hogy senkinek sincs joga a maga módján értelmezni ezeket az irányelveket, anélkül, hogy számbavenné a másik fél álláspontját, minthogy mint ismeretes, az irányelvek a három hatalom és a Szovjetunió szempontjai bizonyosfoku egybehangolásának eredménye.

Itt megpróbálják az általunk vitatott egész problémát — az európai biztonság és Németország kérdését — az össznémet választások kérdésére leszűkíteni. Ha tiszteletben akarjuk tartani az irányelveket, ezt természetesen nem tehetjük meg. Mi jól emlékszünk még, hogy a kormányfők értekezletén kísérlet történt arra, hogy a német kérdést és az össznémet választások kérdését helyezzék előtérbe. De ezt az álláspontot nem fogadták el. Jól emlékszünk még arra is — s ez tükröződött az irányelvekben —, hogy elismerték, miszerint az európai biztonság kérdése szorosan összefügg Németország ujraegyesítésének kérdésével.

De a kormányfők nemcsak erre nézve egyeztek meg. Megegyeztek aránézve is, hogy a két probléma — az európai biztonság és Németország kérdésének megvitatásánál előtérbe helyezik az európai biztonság kérdését. Vajon most miért feledik ezt el? Nézzük meg az irányelveket és láthatjuk, hogy a most megvitatott pont, az európai biztonság kérdése az első helyen áll. Ennek ellenére megkisérlik háttérbe szoritani, másodrendü kérdésként kezelni ezt a problémát. Ezzel nem értheténk egyet.

Az irányelvekben nem volt arról szó, hogy az egyesitett Németországnak kötelező módon be kell lépnie a NATO-ba, mostpedig azt javasolják nekünk, hogy irjuk ezt alá. Javasolják továbbá azt is, hogy nevezzük ezt a belépést a Szovjetunióinak és a többi európai békeszerető államnak nyujtott garanciáknak, noha többször megmondtuk és ezt Önök is jól tudják, hogy a NATO a Szovjetunió és nemcsak a Szovjetunió ellen irányul és hogy ezt figyelembevéve mi természetesen nem járulhatunk hozzá a Szovjetunió ellen irányuló e csoportosulás megerősitéséhez.

Az irányelvek nem mondják, hogy értekezletünknek abból a helyzetből kell kiindulni, hogy Nyugat-Németországnak —, amely a remilitarizálás utjára tért és belépett a nyugati hatalmak katonai csoportosulásaiba — be kell kebeleznie Kelet-Németországot és hogy a Szovjetuniónak ezt elő kell segitenie. Az irányelvekben erről nem is lehetett beszélni, most pedig azt javasolják nekünk, hogy fogadjuk ezt el olyan igazságnak, amelyet támogatnunk kell. Egy ilyen javaslat alaptalansága teljesen nyilvánvaló.

Pinay ur tegnap és ma arról beszélt, hogy a három nyugati hatalom javasolta október 28-i szerződés tartalmazná a Szovjetunió és a többi európai állam számára szükséges garanciákat. Figyelemreméltó, hogy Pinay ur ezt állitotta, de közben az a véleménye, hogy ezek a garanciák Franciaország számára nem kielégitőek. Ugy véli, hogy Franciaország számára jobb garancia a NATO, amelyben részt vesz a remilitarizált Németország. Vajon hogy értsük Pinay ur szavait? Kitünik ugyanis, hogy az európai államok biztonsági garanciaszerződés-tervezete, amelyért sikra szállt, nem nyujt tényleges garanciát Franciaországnak, ezzel szemben ezeket a garanciákat kielégitőknek tartja a Szovjetunió, Lengyelország és más országok számára. Ez eléggé furcsa és nem meggyőző okoskodás.

Pinay ur többször elismételte, milyen jók a nyugati hatalmak szerződése értelmében felajánlott garanciák a Szovjetunió, Lengyelország és más európai országok számára, de eddig még egyszer sem volt hajlandó válaszolni a mi kérdésünkre. Nem tudom milyen okból kerüli meg az ugynevezett garanciákra vonatkozó szerződés érvénybelépésére vonatkozó alapvető feltételeket s itt meg kell mondanunk, hogy a Szovjetunió nem kéri ezeket a garanciákat. Pinay ur megkerüli azt a tényt, hogy a három hatalom okmánya kimondja: ez a szerződés akkor lép véglegesen érvénybe, amikor az ujraegyesitett Németország elhatározza, hogy belép az északatlanti szövetségbe és a nyugateurópai unióba. Igy tehát nem arról van itt szó, hogy garanciákat nyujtsanak a Szovjetunióinak, Lengyelországnak és más államoknak, hanem csupán arról, hogy bevonják egész Németországot, tehát nemcsak Nyugat-Németországot, hanem Kelet-Németországot is katonai csoportosulásaikba, és hogy ezt a csoportosulást saját szükkörü céljaikra használják fel más európai államok ellen. Csupán erről van szó, semmi egyébről. De ezt a kérdést mindig megkerülik.

Pinay ur tegnap és ma is fogadkozott, hogy az ugynevezett garanciákra vonatkozó szerződés garanciát nyujt Lengyelországnak és a Németországgal határos több országnak, de ezt az állitását semmivel sem bizonyitotta. Felteszem a kérdést Pinay urnak: van-e diplomáciai kapcsolata Lengyelországgal? Talán megkérdezhetné a lengyel kormányt, hogy elégedett-e vagy sem az Önök háromhatalmi szerződéstervezete nyujtotta garanciákkal? Ha megkérdezte volna, meggyőződhetne róla, hogy Lengyelország ugyanolyan kedvezőtlenül és bizalmatlanul fogadja ezeket a javaslatokat, akárcsak a Szovjetunió.

Elegendő elolvasni a lengyel sajtóban a hivatalos személyiségek nyilatkozatait s az ember meggyőződik róla, hogy Lengyelország semmiféle garanciát sem lát a három hatalom szerződésében. Ugyanez elmondható a Németországgal szomszédos több más államról, amely nem vesz részt a NATO-ban.

Pinay ur azt állitotta még, hogy a Szovjetunió állitólag nem tett saját javaslatot az európai biztonság és Németország kérdésében. Mindenki tudia azonban, hogy ez az állitás nem felel meg a valóságnak. A szovjet kormány elsősorban javaslatot tett egy összeurópai kollektiv biztonsági szerződésre. Minthogy ez nem talált támogatásra, javasoltunk egy európai biztonsági szerződést. Javaslatot terjesztettünk elő a fegyverkorlátozási és ellenőrzési övezet létrehozására Európában. A német kérdésben is megtettük javaslatunkat. Itt azonban azért mellőzik mindezeket a javaslatokat, mert saját katonai csoportosulásaikra számitanak.

Lehetséges, hogy a három hatalom képviselői előtt fokról fokra megvilágosodik majd ennek az álláspontnak a tarthatatlansága. Egyelőre azonban olyan dolgokat hajtogatnak, amelyek — megitélésünk szerint — nem felelnek meg nemcsak a Szovjetunió, hanem egyetlen más, békeszerető európai ország érdekeinek sem.

Most rátérek a német kérdésre. Ami a legérdekesebb, azt próbálják itt bizonygatni, hogy vannak, akiknek nagyobb érdekük a német kérdés megoldása, mint maguknak a németeknek. Mi más véleményen vagyunk. Ugy hisszük, senkinek sem füződhetik nagyobb érdeke a német kérdés megoldásához, a Németország jelenlegi helyzetét, Németország sorsát érintő valamennyi kérdés rendezéséhez, mint maguknak a németeknek.

Miért félnénk attól, hogy meghallgassuk a németeket? Miért igyekeznek itt mindenféle kifogással elutasitani azt a javaslatot, hogy adjuk meg a szót azoknak a németeknek, akik nem egészen a mi nézeteinket vallják? Ami a szovjet küldöttséget illeti — nem fél attól, hogy meghallgassa a nyugat-németek képviselőit. A szovjet küldöttség azt is szükségesnek tartja, hogy meghallgassa Kelet-Németország képviselőit. Csak akkor alkothatunk magunknak helyes képet a német kérdésről, ha meghallgatjuk a német népnek azokat a képviselőit is, akik egyetértenek velünk és azokat is, akik nem értenek egyet velünk.

Dulles ur utalt itt Versailles-ra és következményeire. De még ha a versaillesi egyezmény a jelen esetben bizonyit is valamit, elsősorban azt bizonyitja, hogy szertefoszlottak mindazok az illuziók, amelyeket megalkotói a Németországgal szemben akkoriban alkalmazott korlátozások kapcsán hozzá füztek.

S ez azért történt igy, mert még jóformán fel sem száradt a tinta a versaillesi egyezményen, máris szélesre tárták a kapukat a német militarizmus helyreállitására és mindenféle európai kombinációkra, amelyek végső fokon a német felfegyverzés és a hitlerista agresszió utját egyengették.

Ez az, amire elsősorban emlékeznünk kellene, amikor Versailles tapasztalataival szándékszunk előhozakodni. Mi a magyarázata az akkori eseményeknek? Az, hogy egyes hatalmak elvetették az agresszió elháritását célzó erőösszefogás politikáját s helyette a katonai tömbök létrehozásának politikáját karolták fel.

És most rátérek az össznémet választások kérdésére. Mi Németország ujraegyesitésének kitartó hivei voltunk és maradunk. A szabad össznémet választások hivei voltunk és maradunk.

Véleményünk szerint e probléma megoldása elsősorban magának a német népnek a kérdése kell, hogy legyen. Mindnyájan tudjuk, hogy most nincsenek meg az előfeltételek az össznémet választások azonnali megtartására, hogy ez a kérdés még nem ért meg, még nincs előkészitve.

A jelen pillanatban Németországban ténylegesen ugy állnak a dolgok, hogy Nyugat- és Kelet-Németország megbizottai azért nem találkozhatnak, mert az egyik fél továbbra is lenézi a másikat. Ez természetesen nem maradhat igy sokáig. Önök éppen olyan jól tudják, mint mi, hogy például Ollenhauer, a szociáldemokrata pártnak, Nyugat-Németország egyik legnagyobb pártjának vezetője, aki itt van most Genfben, támogatja azt az álláspontot, hogy Nyugat- és Kelet-Németország között ugynevezett technikai természetü kapcsolatokat kell teremteni.

Nyugat- és Kelet-Németország érintkezése parancsoló szükségesség. Ha ma még nem ismerik el, holnap el fogják ismerni. Nem kételkedünk abban, hogy ez a német nép érdeke és ugyanakkor Németország ujraegyesitésének érdekeit is szolgálja.

Amint valamennyien tudjuk, a Német Demokratikus Köztársaság javasolta, hogy már most alakitsanak meg egy össznémet szervet — az össznémet tanácsot, amelynek keretében Németország mindkét részének lakossága konkrét érintkezésbe léphet egymással a politikai, gazdasági és kulturális élet egész sor kérdése tekintetében.

Nekem ugy tünik, hogy Mac Millan ur, angol udvariassága ellenére, kissé lekezeli a Német Demokratikus Köztársaságot, amikor olyan megvetéssel beszél róla és elfelejti, hogy a Német Demokratikus Köztársaság lakosságát méltán sértheti ez a magatartás. Azt hiszem ez nem áll összhangban a német kérdés helyes megoldására való törekvéssel.

A német kérdésben tegnap elmondott beszédem lényege a következő: nem érkezett-e el az ideje annak, hogy a német kérdés megvizsgálását átengedjük maguknak a németeknek? Nem érkezett-e el az ideje annak, hogy ismerjük el: amig a németek nem jutnak megegyezésre ebben a kérdésben, amig nem terjesztik elénk megvizsgálásra közös javaslataikat, eredménytelen lesz minden próbálkozásunk, hogy kivülről jövő határozatot kényszeritsünk a németekre.

Mac Millan, Dulles és Pinay urak ugy próbálják értelmezni november 8-i beszédemet, hogy a szovjet kormány Nyugat-Németország szovjetizálására törekszik. Abból, amit mondtam, ez egyáltalán nem tünik ki. Hiábavaló az a próbálkozás, hogy nyilatkozatomnak alantalanul bizonyos célzatosságot tulajdonitsanak, mert könnyü ellenőrizni, hogy mit mondtam a valóságban.

Valójában mit javasolt a Szovjetunió? A Szovjetunió inditványozta egy össznémet tanács megalakitását. Javaslatunk értelmében az össznémet tanácsot a két állam — a Német Demokratikus Köztársaság és a Német Szövetségi Köztársaság parlamenti megbizottaiból kell megalakitani. Az össznémet tanács célja közelebbhozni egymáshoz Németország két részét és megteremteni Németország ujraegyesitésének előfeltételeit. Külön leszögeztem és erről meggyőződhetnek beszédem szövegéből, hogy az össznémet tanácsnak ugy kell Németország két részének közeledése érdekében munkálkodnia, hogy ne csorbitsa meg a jelenleg fennálló két német állam közül egyiknek az érdekeit sem, hogy ne érintse sem a Német Demokratikus Köztársaságban, sem a Német Szövetségi Köztársaságban jelenleg fennálló társadalmi rendszert. Ebből kitünik, hogy itt szó sincs valamiféle szovjetizálásról.

★

H. Mac Millan javasolta, hogy szakitsák meg az első napirendi pont vitáját és a következő ülésen térjenek át a második napirendi pontnak, a leszerelés kérdésének megvizsgálására.

V. M. Molotov kijelentette, hogy a Szovjetunió küldöttségének nincs ellenvetése azzal kapcsolatban, hogy halasszák el az első napirendi pont további megvizsgálását mindaddig, amig a miniszterek nem vitatták meg a második és a harmadik pontot.

Az értekezlet november 10-én, délután tartotta következő ülését.

Elhangzott itt az is, hogy a szovjet kormány mostani javaslata eltér attól, amit a szovjet kormány a kormányfők értekezletén mondott. Ez nem felel meg a valóságnak. Elég, ha idézzük N. A. Bulganyinnak, a Szovjetunió Minisztertanácsa elnökének a kormányfők julius 23-i záróülésén tett nyilatkozatát: Ime ezeket mondta:

„Eszmecserét folytattunk egymással a német kérdésben. Különböző módon vetettük fel ezt a kérdést... Világos, hogy ilyen körülmények között nem lehet szó Németország két felének — a Német DK-nak és a Német SzK-nak — mechanikus egybeolvasztásáról; a kérdést igy felvetni nem volna reális dolog. A Szovjetunió, mint eddig, a jövőben is kitartó hive marad annak, hogy Németországot békeszerető és demokratikus államként egyesiteni kell".

És végül:

„Az Európában kialakult helyzetben egyetlen reális ut vezethet Németország ujraegyesitéséhez, ez pedig a négy hatalom és a német nép közös erőfeszitése az európai feszültség enyhitésére és az államok közötti bizalom létrehozására. Éppen ezt a célt szolgálná a legmegfelelőbben az európai kollektiv biztonsági rendszer létrehozása, amelyben Németország egyesitéséig az ország mindkét része egyenlő jogokkal venne részt. Mivel ez az európai béke megszilárdulásához vezetne és meggátolná a német militarizmus ujjáéledését, idővel elhárulnának mindazok az akadályok, amelyek ma még utjában állnak Németország egyesitésének. Másrészt Németország egyesitése érdekében, belső viszonyai szempontjából, óriási fontossága van annak, hogy közeledés jöjjön létre két része — a Német Demokratikus Köztársaság és a Német Szövetségi Köztársaság között".

A szovjet küldöttség éppen e célkitüzéseknek megfelelően terjesztette Önök elé megvizsgálás végett mind az európai biztonsági szerződés tervezetét, mind pedig az össznémet tanács megalakitására vonatkozó javaslatot.

Sok mondanivalóm már nincsen. Mindenekelőtt néhány szót „Genf szelleméről". Kisérlet történt itt a dolgok olyanszerü beállitására, mintha az európai biztonság és Németország kérdésében elfoglalt szovjet álláspont nem felelne meg „Genf szellemének". Mi furcsáljuk ezt az állitást. Az derül ki belőle, hogy csak ugy felelünk meg „Genf szellemének", ha valamennyien egyetértünk a három nyugati állam javaslataival, ha azonban a másik fél nyujt be javaslatokat, az már nem felel meg „Genf szellemének". Kevésé valószinü, hogy ez meggyőzően hangzik.

Ugyanilyen helytelennek tartjuk a bizalom és a bizalmatlanság fogalmával üzött szójátékokat is. Mi nagyon komolyan értelmezzük az olyan fogalmakat, mint: bizalom és ugy véljük, a bizalom megteremtése valóban érdekében áll az értekezletünkön képviselt minden államnak, sőt nemcsak ezeknek az államoknak. Hisszük, hogy eszmecserénk nagyrészt ilsztázza majd a megvitatásra került kérdéseket. Egyes kérdésekben álláspontjaink közelebb kerültek egymáshoz, noha nyilvánvaló, hogy egész sor alapvető kérdésben még nem jutottunk megegyezésre.

Véleményünk szerint „Genf szellemében" munkálkodni annyit jelent, mint további kitartó erőfeszitéseket tenni annak érdekében, hogy megközelitsük egymás álláspontját azokban a kérdésekben is, amelyekben még nem egyeztünk meg. „Genf szellemének" lényegében az felel meg, ami a béke megszilárdulásához, a nemzetközi feszültség enyhüléséhez, Európa tényleges biztonságának létrehozásához vezet.

Ez jelenti a kormányfők irányelveinek megvalósitását, — ha az a szándékunk, hogy ne csak szavakkal, hanem tettekkel váltsuk valóra a kormányfőknek az európai biztonság és Németország kérdésében kidolgozott irányelveit.

★

A november 10-i ülés

November 10-én délután négy órakor kezdték meg 10. ülésük munkálatait Mac Millan elnökletével a négy hatalom külügyminiszterei.

A miniszterek rátértek a második napirendi pont — a leszerelés kérdésének vitájára.

Elsőnek V. M. Molotov, a szovjet küldöttség vezetője szólalt fel és az értekezlet elé terjesztette a szovjet kormány uj leszerelési javaslatát. (V. M. Molotov nyilatkozatát lapunk legközelebbi számában közöljük.)

Ezután J. F. Dulles szólalt fel. Hangsulyozta, hogy a fegyverzetek korlátozásának csak akkor van értelme, ha eloszlatják a félelmet és a fegyverek kevésbé látszanak szükségesnek. Annak a véleményének adott kifejezést, hogy a katonai adatcsere és a repülőgépről történő fényképezésre vonatkozó amerikai javaslat megteremti a siker reális lehetőségeit a fegyverzetek csökkentése terén.

Ezenkivül — mondotta Dulles — a meglepetésszerü támadás megelőzésére felállitandó ellenőrző kirendeltségek, amelyet a Szovjetunió javasolt és amelyhez Eisenhower elnök hozzájárult, még jobban megerősitenék ezeket a preventiv intézkedéseket. Ez azonban csupán az első lépés a fegyverkezési verseny megszüntetése időszakának, a fegyverzetek ellenőrzése időszakának kezdete lenne.

Dulles kijelentette, hogy behatóan tanulmányozni fogja a szovjet küldöttség vezetőjének november 10-én mondott beszédét. Dulles véleménye szerint a leszereléssel kapcsolatos tárgyalásokat tovább kell folytatni az ENSz leszerelési albizottságában. A külügyminiszterek — mondotta — e tárgyalások légkörének megjavitásával előmozdithatják a tárgyalások sikerét. Eisenhower elnök javaslatainak elfogadása megfelelne ennek a célnak — jelentette ki Dulles.

Az ezután felszólaló A. Pinay amellett foglalt állást, hogy fogadják el Eisenhowernek a katonai adatcserére és a repülőgépről történő fényképezésre vonatkozó javaslatait, valamint a közlekedési csomópontokon létesitendő ellenőrző kirendeltségekkel kapcsolatos szovjet javaslatokat. Rámutatott arra, hogy ez a két javaslat közel áll egymáshoz.

A. Pinay hasonlóképpen állást foglalt Faure miniszterelnöknek julius 22-én a kormányfői értekezleten előterjesztett ama javaslata mellett, hogy létesitsenek ellenőrzést a katonai költségvetés fölött és hozzák nyilvánosságra a katonai kiadásokra vonatkozó adatokat.

Ezután Mac Millan szólalt fel. Rámutatott arra, hogy az ENSz-ben mostanáig azon fáradoztak, hogy minden országra és fegyvernemre kiterjedő átfogó leszerelési egyezményt hozzanak létre, majd hangoztatta, hogy egy ilyen átfogó egyezmény megkötése csak akkor válhat lehetségessé, ha nemzetközi sikon létrejön a bizalom és ha jelentős felfedezéseket tesznek a tudományos ellenőrzés terén. Ezért — mondotta — a figyelmet elsősorban arra kell összpontositani, hogy szükebb előzetes egyezményt hozzanak létre, ami lehetővé teszi a leszerelés megkezdését. Ennek az előzetes egyezménynek, ha nem is kizárólag, de főként a fegyveres erők és a hagyományos fegyverzetek arányos csökkentésére, valamint az ezen intézkedések ellenőrzéséhez szükséges felügyelet létrehozására kell irányulnia. Mac Milian támogatta Eisenhower elnöknek a katonai adatcserére és a repülőgépről történő fényképezésre vonatkozó javaslatát. Az Egyesült Államok elnöke — mondotta Mac Millan — lényegében azt inditványozta, hogy egyesitsék az ő tervét Bulganyin marsallnak azzal a javaslatával, hogy a meglepetésszerü támadás megelőzésére létesitsenek ellenőrző kirendeltséget a közlekedési csomópontokon. Ez a két javaslat egyesitését jelenti, ami ugy hiszem, igen hasznos — hangoztatta Mac Millan — majd kijelentette, hogy az angol küldöttség igen behatóan tanulmányozni fogja a november 10-én előterjesztett szovjet javaslatot és hogy Dulles és Pinay urak hasonlóképpen fognak eljárni. Mac Millan az értekezlet elé terjesztette a négy hatalom nyilatkozat-tervezetét a leszerelés kérdésében. Az ülés ezzel véget ért.

Felelőtlen nyilatkozatok felelős tárgyalások küszöbén

— A PRAVDA cikke —

(Folyt. a 3-ik oldalról)

Quarles nyilatkozatával egyidejüleg az amerikai hirügynökségek arról értesülnek, hogy Brukker, az USA hadügyminisztere parancsot adott a hadsereg vegyészeti szervezetének kiszélesitésére és ujjászervezésére. Az Associated Press által közzétett jelentés szerint Brukker kérte, hogy elsősorban „azt a problémát vizsgálják meg, hogy hogyan lehetne leverni az ellenséget anélkül, hogy elpusztulnának azok az anyagi javak is, amelyeket a győztes esetleg megőrizni szándékszik." Brukker elrendelte, hogy a vegyészeti szervezet igyekezzék „ujtipusu baktérium- és vegyi fegyverek"-et létrehozni.

Az ugynevezett „polgári tanácsadó bizottság" (?) jelentésében, amelyet az USA hadügyminisztere november 6-án jóváhagyott, hangsulyozza, hogy az amerikai haditervekben „megfelelő helyet" biztositottak a vegyi, biológiai és rádiológiai hadieszközök számára. Ez a bizottság példátlan cinizmussal kéri, hogy hozzanak létre uj tömegpusztitó fegyvereket és „ténylegesen alkalmazzák is" őket.

A jelentés szerzői kénytelenek voltak beismerni, hogy a vegyi, baktérium- és rádiológiai háboru előkészitése mindenütt, az Egyesült Államokat is beleértve, undort és felháborodást kelt „A vegyészeti szervezet tevékenységének jelentős része — állapitja meg az United Press hirügynökségnek ezzel a jelentéssel foglalkozó közleménye — jellegénél fogva borzalmasnak tekinthető és ezért semilyen támogatásnak sem örvend".

...A katonai körök általában minden uton-módon megkerülik a vegyi- és baktériumfegyverek kérdésének megvitatását, minthogy részint félnek attól a pszihológiai hatástól, amelyet a kérdés boncolgatása mind nemzetközi, mind belföldi sikon gyakorolhat.

Az USA hadügyminisztere által jóváhagyott jelentés szerzői ezzel kapcsolatban követelik: meg kell győzni a közvéleményt arról, hogy „a tömegpusztitó fegyverek bevetésével viselt háboru, jellegénél fogva nem borzalmas s méltó helyet(!) kell kivivni a vegyi és baktériumfegyverek számára."

Nem nehéz kitalálni, hogy mit is értenek ezek az urak a „méltó hely" kifejezés alatt, ha visszaemlékezünk az USA számottevő katonai képviselőinek arra a korábban hirdetett felfogására, amely szerint a mérges gázok, baktériumok és rádióaktiv anyagok felhasználásával el kell pusztitani az emberek millióit, hogy a városok és az iparvállalatok sértetlenül kerüljenek a hóditók kezébe. Creasy vezérőrnagy, az USA vegyi hadtestének parancsnoka még 1952-ben kijelentette: „Véleményem szerint az általunk létesitett hadsereg lehetővé teheti, hogy csupán minimális szállitási költséggel... győzelmet arassunk, anélkül, hogy tönkretennők az ellenség gazdaságát... Nem egyszer történt meg, hogy nem a tábornokok, hanem a baktériumok döntötték el a konfliktusok kimenetelét." És Creasy tábornok nemcsak hogy beszélt, hanem cselekedett is. Mint az United Press hirügynökség november 6-án jelentette, „a mult évben az a hir terjedt el, hogy az amerikai hadsereg keretében munkálatok folynak mégpedig a „J" elnevezésü halálthozó gáz előállitására. Ez a gáz néhány perc alatt megöl egy embert."

A világ népei már annak idején megbélyegezték Creasy cinikus kijelentéseit. Ezt megemlitette az United Press hirügynökség is november 6-i jelentésében. Kétségtelen, hogy több amerikai katonai személyiségnek a fentebbiekhez hasonló mostani nyilatkozatai ugyanilyen, vagy talán még hevesebb tiltakozást váltanak ki.

Mostmár felvetődik a kérdés, vajon mi késztette ezeket a személyiségeket arra, hogy ismét zajt csapjanak a kérdés körül?

Azt mondják, ez uj megfélemlitési eszköz arra, hogy a népekre kényszeritsék diktátumukat. Ezzel kapcsolatban nem felesleges megemliteni, hogy ami a Szovjetuniót és az egész béketábort illeti, az ilyen megfélemlitési eszközöknek sohasem volt és soha nem is lesz sikerük. Az ilyen eszközök ezuttal sem hozhatnak egyebet csalódásnál és zürzavarnál — azoknak, akik alkalmazni igyekeznek őket.

Lotto eredmények

Tegnap este a Kulturpalotában tartották meg a Központi Lotto húzását, ahol a következő számok nyertek: 44, 33, 2, 15, 16, 53, 36, 35, 73.

A hét filmjei

„DOZSA GYÖRGY" mozi: november 15-ig: Romeo és Julia. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Naponta matiné 11 órakor.

„NICOLAE BALCESCU" mozi: november 14-ig: Ivan Brovkin közlegény. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„HERBAK JÁNOS" mozi: november 13-ig: Isten hozta mister Marshall. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„I. L. CARAGIALE" mozi: november 15-ig: A törvény nevében. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„UJ IDŐK" mozi: november 13-ig: Bábszinház kezelő.

„ILIE PINTILIE" CFR mozi (Mosóczi-telep): november 13-ig: A Bogatir hajó kalandjai. Előadások: hétköznap este 6 és 8 órakor, vasárnap: 2, 4 és 6 órakor.

„SOLIDARITATEA" mozi (Gáj): november 13-ig: A malomhegyi ördög. Előadások: hétköznap: 7 órakor, vasárnap: 3, 5 és 7 órakor.

„MAXIM GORKIJ" mozi (Mikelaka): november 13-ig: Meggyötört lelkek. Előadások: 6 és 8 órakor.

A „Vörös Lobogó" szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4. sz. Telefon: Szerkesztőség: 30-87, 15-10, 35-69 és 22-26 Kiadóhivatal: 16-92. Nyomda: 20-77. Intreprinderea Poligrafică Arad. — Taxa postală plătită în numerar, conf. aprobării Nr. 53—1945